484

Copied from Mackenzie

Volume 81

Copied by

P. Lalitha

Compared by
N. Venkata Rao.
C. R[illegible]

Contents

1	రామనాథపురం ఇలాకా దేవస్థానవృత్తాంతము	1-2
2	నాగనాథస్వామి దేవాలయమువృత్తులు	2-3
3	శివగంగపాళ్యపట్టు దేవాలయమువృత్తాంతము	3-7
4	చొక్కనాథస్వామి దేవాలయమువృత్తాంతము	7-13
5	చిదంబరస్థళమహాత్మ్యము	13-18
6	తిరుక్కడంపూరుస్థళమహాత్మ్యము	18-19
7	తిరువారూరుస్థలమహాత్మ్యము	19-30
8	హరిహరపుత్రునికథ	30-31
9	గౌరిమాయవరంస్థలంకైఫియ్యతు	31-36
10	మధురసుందరేశ్వరునిలీలలు	36-48
11	కావేరిమహాత్మ్యము	48-54
12	వేమూరుమహాత్మ్యము	54-59

రామనాథపురం ఇలాకా దేవస్థానం వృత్తాంతం

రామనాథపురం యిలాకా దేవస్థానం తిరువుత్తర కోశమంగపు స్థానవేయు స్థానికులు వ్రాయించిన మత్తలబు.

యీ స్థలము బహు పురాతనముగా వుండ తగినది పురాణ సిద్ధముగా స్థల పురాణ ప్రాశయమ్ములు వుండేకాని బయలు తునేటందువల్ల సకలమున్ను తెలియ వచ్చును. యిప్పుడు నడిచిన సంగతులు మేము విన్నదేమో మండే యిస్థలానికి సప్త ప్రాకారములు వుండి జీర్ణముగా తేనే వున్న వానిని వ న్నిన్ను. గుడి గర్భగృహము అర్ధమంటపం అంతరాళ మహామంటపం ముఖ మంటపం వరకు పురాతన వుపమిగా వున్నవి స్వామి గుడి ఆరుకాల్ప్రదము నిల్చి చుట్టు ప్రాకారమున్ను తిరుమాళికె మంటపమున్ను బహిః ప్రాకారమున్ను కట్టించినది తిరుమల సేతుపతి సంస్థాన వృద్ధ రఘునాథ మూడాల్దాటు పరు 112 సంవత్సరం గుడి మంటపమున్ను విజయరఘునాథ ముత్తిరాయని మంటపమున్ను కట్టించి అమ్మవారి గుడి గర్భగృహము అర్ధమంటపమున్ను ద్రావిడ కంగ ఆగ్నేయ దిక్కమున్ను జీర్ణోద్ధారముగా కట్టించినారు.

సమంటపమున్ను కైలా మంటపమున్ను అమ్మవారి గుడి వెళ్లే మార్గము మంటపమున్ను కట్టించినది ప్రాయి బనవరి ఆనేత్ర పట్టదారు ఖాసు మొదలగుగా కట్టించినది మేమారు ముత్తు విజయరఘునాథ సేతుపతి

అమ్మవారి గుడి తిరువనకు మాళికె మంటపం కట్టించి తిర్రుమి నాంయాడపెనుదు తేస్సున మంటపమున్ను మూరున్ను ప్రైవంటుమమున్ను కట్టించినది ముత్తు విజయ రఘునాథ సేతుపతి మహారాజు తీరాండ పెట్టి మంటపము కట్టించినది ముత్తు రామలింగ స్వామి పెద్ద గుడి ఏడు ద్వార గోపురమున్ను పంచ ద్వార గోపురమున్ను అమ్మవారి గుడి గో

ప్రకారమున్ను చేయించబడినది యిద్దరాయ లింగ విజయరఘునాధశేతుపతి
యేదినాటి ప్రత్యన మంటపమున్ను అగ్నితీర్ధమంటపం:
ప్రాకారమున్ను చేయించబడినది యింగ తెప్పాటి నాయింకరువారు యీప్పటి
కినడచె గ్రామభూములు పేరిస్సి ప్రకారమగా నడుపు వచ్చేది తిరుపు
తెర తెనేమంగమల్లత ఇలింగళ్ల పనియపండల తెరువెలినెమ్మెల్ యీగ్రా
మములతో వెలినమడకమేడ యెంతటి గ్రామయినను ప్రకారణమగాచద
స్తున్నారు కాడనరిన్ని బాబితో చెలినమడమేడ యెందును నిల్వ సిలమారెం
దలున్ను హిరణ్యగర్భ మనాని యిద్దరు విజయరఘునాధశేతుపతిని
చేయబడినది నిర్మిరుక్తమైన గ్రామమున్ను బాబితో చెలినమడ తమ్మయెడ
ఋషి మహాయుగము రఘునాధశేతుగారు చెదిచేయబడినది
మొగలాయదనము విడచేయబడినది ద్వార విజ
యరఘునాధశేతుపతి నేటివరకు పాల కొండ గ్రామములు
చేయబడినది యిద్దరు తిరువానాయరులవారు ధర్మాసన గ్రామములో
సదిరూపకలుయిద్దరు ఈశ్వర క్రయానికి తెరినగ్రామములు యింగళేశ్వరి
త్రైనవ్వారి యువినడుస్తు వస్తువున్నది తెలియదు.

నాగనాధస్వామి దేవాలయం వృత్తులు

రామనాథపురం యిలాకా నైనారు సదిపద్ధావనులు.

స్థానికులు ప్రాయంబున తిరువరం నాగనాధస్వామికి
పూర్వాపరత్ర [illegible] చేయబడిన గ్రామములు
పంచమి ఎంచుకున్న నిరంతరం జాంగం వేసిన రాజు
ఇవిడబడిన గ్రామములకు బహుగా శాసనములు యిప్పటికి
పంచినిలు పొందినానిదిశము నడుస్తు వచ్చెను తదుపరి శాసనములు
జీనరాగా ఎదునంచుకుల్లు తనకు వెనకటి కాలపు తాతశాసనములు
మోదించిన రగిన బుద్ధిమంతుడు తెలు తనకు వెనకటి కాలం

జాంగం చేశెరు గనుక ధర్మప్రవృత్తిగా నడిపించవలెను అనేటి
యీ గాలచి స్వామి సంనిధానంలో ముఖమంటపద్వారంవద్ద దక్షి
ణ ప్రక్కను గోడలో శిలా లిఖితం చేశివేశినారు యీ శిలాశాసన లిఖితం
చెయబడిన గ్రామములు

౧ పల్లెం గ్రామం ౧ తుమూలి గ్రామం
౧ శిరుమెడి గ్రామం ౧ యీ గ్రామం శశివసీమ ముద్దు పడగనాథ
౧ పల్లెరాము నెందలు ఖారదిచి యిచ్చినది
౧ వెలుమక్కళం ౧ తెంకాలిపెత్తాంబల నెందలు గ్రామం
౧ వనయాపెల్లం యీ గ్రామం యిచ్చు రామలింగ శెట్టి పెట్టిన
౧ మెవెంతలు యిచ్చి విడిచి యిచ్చినది
౧ నాగనాథసముద్రం ౧ శినాల్లనెమ్మళం
౨ యీ రెండు గ్రామములు ఉన్నా ౧ నాగలింగపురం యీ గ్రామం తప్పిచె
తాళపాటితెక్కేటి [illegible] దినముల్లో పని దినంల్లో విడిచి యిచ్చినది
విడిచి యిచ్చినది. ౧ పాపమ్మళం మెందలు

ఇంత్తు గ్రామములు ౧౧ యీ ధర్మరాజులు చాలా ప్రవృంచిన
కాలాలు నడిపించిన ప్రకారాని యిప్పుడు నిర్వి శాశ్వతంగా నడుస్తున్న
వని నైనారు సదిపత్తులు తెలిపెను.

శివలింగపాళ్యపట్టు దేవాలయవృత్తాంతం

శివలింగపాళ్యపట్టు యిలాంటా ప్రపంచం కాశెట్లాం
పద్దాచేతను.

స్వామింభట్టులు స్వామిమిమూన సూర్యాదిముఖంతో
గ్రామం ఇక్కడ ధర్మయుపం యిచ్చి దేవతల్లో తెలుపు. ఇళ్లతిమయ పెంపున

త్రించినది మహామండపం శ్రీమల్లికార్జున దేవళం వృషభవిగ్రహం స్థాపించుటా
మొదటి ప్రాకారం రెండవ ప్రాకారం స్వామి గుడి గోపురం అమ్మవారి గుడి విమా
నం గర్భగృహం ముఖమండపం మహామండపం శ్రీమల్లికార్జున దేవళం చుట్టు
ప్రాకారం ఇవి కట్టించినారు తర్వాత మధుర సుందరేశ్వర స్వామి
[illegible] స్వామి పుష్పవనకాశి [illegible]
[illegible] మండపం
కట్టించినది [illegible] మండపం
కట్టించినారు తర్వాత శాలివాహన శకాబ్దములు [illegible]
[illegible] పుష్పవనకాశి [illegible]
[illegible] అమ్మవారి గుడి గోపురం కట్టించినారు [illegible]
[illegible] రాయలవారు గోపురం కట్టించినారు [illegible]
[illegible] గాని [illegible]

స్థలం [illegible] మధుర [illegible] ద్వారం స్వామి
గుడి [illegible] మండపం కట్టించినారు తర్వాత శాలివాహన శకాబ్దములు
౧౬౭౩ [illegible] సంవత్సరం [illegible]
[illegible] దేవళం కట్టించినారు తర్వాత
శాలివాహన శకాబ్దాలు ౧౬౭౨ భవసంవత్సర [illegible]
[illegible] స్వామి గుడి ధ్వజస్తంభం [illegible] మండపం కట్టించి
నారు [illegible] అమ్మవారి గుడి మొదటి ప్రాకారం కట్టించినారు [illegible]
[illegible] పుష్పవనకాశి [illegible]
[illegible] కట్టించినారు [illegible]
[illegible] మండపం కట్టించినారు తర్వాత [illegible]
[illegible] వృషభ విగ్రహ స్వామి సన్నిధి [illegible] మండపం కట్టించినారు
శివగంగ [illegible]

టిపాంబజేనోక్వారువెళ్లె కంలక్తె కాత్రంగళ్ళు ఉద్యోగం విడిచినారు అప్పట్లో అవ్వారంలిగుడి తెవనవరుండుయాన్గ్రాహ్యామిగుడి కెందటి ప్రాకారంతునర్గు స్థలసమీపంలో తెగవత్తెనది మొదిగరాత్రుంకా ఇనక ష్టకేష్టంలసారు శాలివాహనశకాబ్దంబులు ౧౨౦౦ బుండుమొదవత్తు రదండు విజయరఘునాథగౌరి వర్లుకొత్తరియు జేడవ్యాళైవటువేగ వత్తిసోపానముచ్చు తేప్పంబునిండ. ఉండమోస్థానాధిపతి ప్రతాపసింహ ఆ మారంతాబలినిరి ఒకన గ్రామంచలచేపెమ్మతిస్తు ప్రేమపొందట్టా ఆవిడెచినది ౧ పుష్పవన కాశ్మీర వెల్యావిలుపాలింపదమల్లుల్లినారు దు భాగముల యోర్ షోపస్థానంనకెనపురవట్టుడి. ౧ ఉండమన్చెటినవి శతవిరపృష్ట గ్రామం ౧ పినమనెందటలు ౧ ఉవయనెంపలు ౧ ముత్తెమ్మళం మతెుంత్రవరం పొంద్యాడు విడిచినది.

౧ మడప్పురం ౧ కన్నయారెందలు ౧ మంజెన కేళ్లడి ౧ జిక్కనెందలు ౧ తెత్తళిమొందవి ౧ తెళ్లిమొడవి ౧ సొరూళ్ళ: మొందలు ౧ విల్యారంవానెందలు ౧ తెదివ్వడితెుడి ౧ పొప్పునెందలు ౧ వె త్రెనెందలు ౧ వినాయకనెందలు ౧ తెువనాళ్ళు మొందలు ౧౦ తెత్తుగ్రా మములు ౧౮ ౧ లక్ష్మిగ్రామములు. శేరు పొంద్యాడు విడిచిన గ్రామ ములు ౧ శేంచ్లు మొండెలు ౧ శేషూరులు ౧ వెంకట మొళ్లం ౧ సొందలు తెళ్లు ౧ మూపం గాండ్లూర ౧ వెలంగళం ౧ తమంబా వృంతలు మొళ్లమూత్తురుగ్గి త్రసొరులు ౧ పాటాలకోవపాలాకెుళం ౧ ఉత్తెుళం ౧ పాంటేలకువకు వరణ్ణెుళం ౧ పఝర్ళెమ్మళం ౧ పొతప్ర కేళ్లడి ౧ శపంగి ౧ మేళమ్మళం ౧ క నాళ్లరిఫు ౧ ఏడమూర్తుఖ ౧ ఉలంద కేళ్లం ౧ మొలమాత్తూరు ౧ పూండి ౧ శిడమ్మళం ౧ మెనావి ౧౧ ఉత్తెుగ్రామములు ౨౩ పరాత్రమపొంద్యాడు విడిచినవి రాజ్యంచె ఠ్యాపొలినారు పొకెవెళ్ళ లిపించె వకమడవ పొళ్ళనం ౧ మహావెట్టివెత్తావెందలు ౧ వెంబుతాతం

దు, పాలెము రెండును, పరిమళము, వెన్నకోట, గొల్లప్రోలు రెండును,
చిల్లపల్లె రెండును, మాకాళ్ల పెంటలు, నగరమైనెందలు అంతు గ్రామములు
౪౦ యిన్ని కోటమంగళాంబ దిశానచివిడిచిన గ్రామములు
, కొత్తంగళము, మేడపాడు, నల్లనందలు, కొలంగళము, మేడ
తూరు రెండును, కొత్తపల్లి, ముక్కళము, పాడుపాడు, చెమ్మళము, అన్న
గళము, మేరుంద ముక్కళము, తెళ్ళముళము, పిచ్చుకెళ్ళ, మెండపల్లె, పెం
ట్ల, పెరుమాళ్లందలు, నల్లచెరువు, ప్రాంబిదాడి, తిరుమాలపల్లి,
మామిడాకళము, రామకృష్ణముళము, ప్రళయలంగళము, తిరిమూరెందలు, నా
గ్రంథముళము, గొల్లపెంటలు, కొండమెందలు, మురకవకల్లు, కొత్త
చెరువుముళము, పగాడెందలు, ఉప్పళము, శంఖుప్రోలు మెండలు,
పత్తిపట్టి, గొలంగళము, సంగంగళము, నెల్లూరు, తిరుశంఖళము, నెప్పం
గళము, కరుకోళము, తాతంతెందలు, కొండపల్లి మెండలు, మది
రిశరి బ్బారగ, తెలంగాలక్ముడి, అంత్రోగ్రామములు ౪౦
౬౦ ఇన్ని వరదరాజాండ్రపాడు విడిచిన గ్రామములు, ఆవరంగళము
, తెళ్లిచ్చెంగళము, పూరంగళము, కళత్తూరు, పెళ్లయూరు, ముళము, నె
చెప్పెగళము, వర్ణకముళము, నాగవేడుంగళము, వేళకురువంగళము
, కైరాల వంకముళము, తంబకొవరిసెందం, పుళ్లియుంగళము, పాలెపాలెము
రెండును, తొళముక్కళముళము, నాముక్కడి, మొగుత్తుముళము, ప్రాంతూరు
గళము, చిరకముళము, నుగమక్కళము, పడముళము, మెట్టపాలెము
గళము, మిన్నపాలెందలు, చెడిప్పునెందలు, కాంబరంగళము
, నెమక్కలంగళము, వడకంగళము, తెళ్ళమురై, ఆనైమలైమాలకొండు
ముళము, కొనత్తిమెంటలు, ప్రమక్కళము, విళక్కనెందలు, అంతు
గ్రామములు ౩౭ ౧౭౪ యివిసర్వమాన్యము కోడిచివిడిచిన గ్రామములు.
యిచిగారతకానిమాల ౭ ఉంపు వెట్టమడుగ పాండ్య వల్లి మెరువవూరు

ఈలాగుండు యీమాన్యుల నెలవు సదరహిమ్మ పృథ్వనగ్రామ కసుబాలో
బాజారియున్నూ గానిగలవారి పన్నూ తెంఖ్ఖనవారి పన్నూ బజారరూంకమ్ము
పన్నూ తుంగ గంతలు చేసాము తరువాయి వెన్నూ బింపనన్నూ తెండా
యీ వెన్నూ కేసుబాసుకుంద మహస్సులు యిలి రూపాయలకి నాలుగు
వుంటే కేనాకోక్కస్తలు రాజాంతంలో నున్నూ నెమతి వారికి
కొలతయీ లాసున్నూ నడుస్తు వచ్చెను తర్వాత పుడ మాత్ర పునఃదినాలు
లేసా మరాటీలున ప్రధమ పట్టి ప్రకారం యుర్నుడు నడుస్తువచ్చునది.
పృథ్వనగ్రామ గ్రామం పెద్దనారు పాలపంట మళ్ళక్షేత్ర
గిన వ్యంజనాలు. ౧ మడపురం ౧ మంజలీ మడి ౧ పెద్దమాలమళ్ళ
[illegible] ౧ పెద్దమాల [illegible] ౧ [illegible] ౧ [illegible]
[illegible] ౧ [illegible] కొత్తసళం ౧ [illegible] ౧ నెడుగల సం౧
[illegible] ౧ [illegible] ౧ తెప్పలి [illegible] ౧ [illegible] ౧ కనత్తారు.
౧ [illegible] ౧ [illegible] ౧ మల్లాతోట ౧ [illegible]
[illegible] ౧ [illegible] ౧ [illegible] ౧ [illegible]
[illegible] మాన్యుల నెలవు [illegible]

బొక్కనాథ స్వామి దేవాలయవృత్తాంతం

బాలకుర్తి బొక్కనాథ స్వామి యొక్క వుత్పత్తి
యెమంటే ప్రత్యేకంగా [illegible] [illegible] [illegible] చేసిన
[illegible] సంస్కారం చేసినందున [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] చేసినందున [illegible] వుత్త
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] దర్శనం చేసుకుంటూ [illegible] ప్రవర్తమానమౌతూ

తిరవాతున్నావని విచారించి ఆక్షణమే మధురకు వచ్చి అచ్చటనుండి
పుష్పదంతకోటాస్థానం చేరి మీనాక్షీ సుందరేశ్వరుల దర్శనం చేసి సంతోష
ఆ బ్రహ్మహత్యాదోషనివారణం అయినది. ఇప్పుడు దేవేంద్రుడు
తిరిగి సంతోషంతో మూడుమాసములు మీనాక్షీసుందరేశ్వరులను మిత్రుని
స్తోత్రం చేసి నాటిదినం మొదలుకొని సంవత్సరానికి ఒకనాడు చిత్రా
పౌర్ణమి చైత్రమాసమందు వస్తున్నదిగనుక ఆదినం మీనాక్షీసుంద
రేశ్వరులను నేమముగా పూజచేసుకుంటున్నారు. ఈ ప్రకారం ఇం
ద్రుడు ప్రతికాలమందు మీనాక్షీ సుందరేశ్వరులను పూజచేయు
చుండెనని వస్తువుండగా మీరు మెల్లిగ దగ్గర నుంచి పక్షము పూర్తి చిత్రా
పౌర్ణమి వచ్చెను. ఇప్పుడు సుందరేశ్వరుడు కపటపంచాంగం బ్రాహ్మణుడు
వేషం వేసుకొని వచ్చి దేవేంద్రునితో నేటిదినం చిత్రాపౌర్ణమి కాదని
చెప్పెను. ఇప్పుడు ఇంద్రుడు యిట్లు విచారించినాడు ఏమనగా తప్పి
పోయినదని విచారపడుచుండగా పంచాంగం బ్రాహ్మణుడు కానక
పోయినాడు. అంతట మహా బుద్ధిగల మనుష్యుడు వచ్చెను. పంచాంగం బ్రా
హ్మణుడు ఈ విధం చెప్పినాడు అయినప్పటికిని కానమని ఇప్పుడు చంద్రుడు
పూర్ణుడై మెరయచున్నాడు గనుక మీనాక్షీసుందరేశ్వరులను పూజా
యోగ్యమైన దేవేంద్రుడు చిత్ర మొదలుగా ప్రత్యక్షంగా దర్శనం ఇచ్చు
నందున ఆయనను గాంచి చిత్రపక్షమున నమస్కారములు చేసి తన
తపస్సు వై విధము నెఱపుటకై సుందరేశ్వరుడు చెప్పినమాటనెరిగి
పంచాంగం బ్రాహ్మణుడు వారికి వేషం వేసుకొని వచ్చియుండెనని తలచి
కపటం పంచాంగం వచ్చి పోయినాడని చెప్పెను.

కాబట్టి యింద్రుడు మీనాక్షిని ప్రతిష్ఠ
చేసి పూజ చేయుమని ఆలోచించెను. ఇప్పుడు దేవేంద్రుడు విశ్వకర్మను
రప్పించి మీనాక్షీసుందరేశ్వరులకు ఆలయం వెలగ చేసి ప్రతిష్ఠచేసి

పూజచేశి గర్భగృహము మొదలయిన క్షేత్రం చిదంబరంలో యింకా కాంచల
శివదత్తు బస్సు సాయనాల్ల తెలగచేశి ప్రతిదినం పూజనైవేద్యం నడిచే
టట్లుగా కట్టడమేర్పరచి వింగాబి సుందరేశ్వరుడు అన్ని ద్రావిడ
కీయానుక్తి అన్నా నాటచేయు తలగచేశి తాను అవతారం తెలిపినాడని
తెలిపిరేణి. తిరుగా నెలగాలయము వద్ద దక్షప్రజాపతి యాగము చే
సెను అప్పుడు సాంబశివుని క్రోధాగ్ని వీరభద్ర దేవతలను అందరికి భాగం
యివ్వనందున పరమేశ్వరుడికి కోపం తెలగగా అతని శాపంచినాం
వీరభద్రావతారముగా దక్షప్రజాపతి యజ్ఞశాలలో పాల్గొన్న దే
వతలకు న్యాయ దండన చేశెటప్పుడు సూర్యభగవానుడిని దండించినప్పుడే
జ్యోతి వకతో దూరంగా కలిశాము పిమ్మట సూర్యుడు పరమే
శ్వరుడికై అపరాధము చేసి మిగన కటన తపము చేసి వాగు
ననిమన ప్పుడు దొంబాము సిబాల్ కోనమున పరమేశ్వరుడిని
యుకాంత వెనని శివస్థలాలు అన్ని దర్శనం చేశి వస్తు వుండగా శంకర
క్షేత్రంగా వున్నందున యిష్టలయాలు శివదర్శనం చేసుకొనవలెనని
మహాన్నిదానాలతో మోదానిపరమేశ్వరుడి ముక్తుడిని తెలుసాం
బయార్తిని స్తోత్రం చేశెటప్పుడు సుందరేశ్వరుడి తెలిండాదయమొగి
ఆకాశవాణిగా యిష్ట భక్తులు ౧౨ సంవత్సరాలు నిరాసంబేసిహాం
బయార్తిని పూజచేసి వుండుమా
నిత్యము పుట్టినవలె శాపము తీరితేజస్సుతో
మోదాని లోకంతో సుఖంగా వుండుము అనిల్లకాశవాణిరూపము
గా పలకరించెను అప్పుడు సూర్యభగవానుడు సంతోషించి నీ సందర్శనం
పరమేశ్వరుడికి ఆజ్ఞ్యాయ బాగనాడు వకబాహుమంతాలచే ఒక తీర్థం కలు
గచేశి ఆతీర్థము స్నానము చేస్తు ప్రతిదినం సుందరేశ్వరుడికి విభూతి
చేశి పూజనైవేద్యాలు సమాచేశి తెలిసి తిరుగా ఆతీర్థం గెట్టుపడేను

తపస్సు చేసియుంట్లు వెంచేను. ఇప్పటికిని ప్రతి సంవత్సరము చై
త్రమాసం చిత్రాపౌర్ణమినాడు సుందరేశ్వరుడు వేదయాత్రకు బయ
ల్దేరి ప్రభాతాంతము నారాయణుడై తీర్థం గొప్పయందు తపస్సు చేయుచుండగా
సూర్యుడు యెందు ప్రత్యక్షం గావచ్చునో బ్రాహ్మణులు బాలచినా యొక్క
తపస్సు చేతనూ భక్తి మేరుస్తున్న బాలసంతతి ప్రసాదమునకు
కావలసిన వరమును ఇచ్చి గుర్తుగా అనుగ్రహించెను. అప్పుడు సూర్యుడు
బాలసంతతి ప్రద పరమేశ్వరునకు గౌరవముగా నమస్కరించి స్తుతులు
చేసిన శాపం తీరవలెనని యెన్న ఉపాయం అడిగి తపస్సు చేసి
నానని పలకరించెను. అప్పుడు సుందరేశ్వరుడు సూర్యుని చూచి
నీవు ఈ ఖకాంతి కొంత నివ్వని [illegible] ఇట్టి కాలం చేసుకుంటుండు
యున మేర భక్త స్వామి వజ్ర తెలిగినాపుం తెరి [illegible] దినములు చిత్రా
పౌర్ణమి [illegible] నాందు స్మరించి వేచియున్న సుందరేశ్వరుడు
మనకు పెట్టుచున్న తీర్థం తెలుసుకొని సాధించవలెనని
అనిపించి నా తీర్థం నీకు సూర్యుని తోచి చెప్పినము.

నేటి ప్రతి సంవత్సరం చిత్రాపౌర్ణమినాడు
స్థలం తీర్థ విశేషదినము తీర్థ స్నానము చేయుచున్న
వారికి పార్వతీ సమేతుడుగా దర్శనమిచ్చుచున్నాడు. నాడు తపస్సు
చేసిన ప్రదేశము సూర్యతీర్థమని ఇక్కడి తీర్థమునకు సూ
ర్యతీర్థమని పేరు వచ్చెను. సుందరేశ్వరుడు అంతర్ధానమాయెను.
అప్పుడు సూర్యుడు యెప్పటివలెనే ప్రకాశించుచు తాను పొందిన
సూర్యుడు సుందరేశ్వరుని పూజించి సూర్యలోకమునకు తన సూర్య
లోకమునకు పోయెను. నాటి దినం మొదలుకొని ప్రతి సంవత్సరం
చైత్రమాసములో వచ్చే చిత్రపౌర్ణమినాడు సూర్యుడు [illegible]
స్నానము చేసి సూర్యతీర్థమని వచ్చు సూర్యాదిత్యలు సుందరేశ్వరుని

తిరిగి సూర్యవంశజుడైన విష్ణువర్ధనుని శిష్యుడైన శుభవాహనుండను సద్గుణ పాండ్యాని
సమేతం దాదర్శనం ఇస్తున్నాడని వారికి తెలిసినది. అప్పటినుంచి
యీ వేదనకు ప్రతి ప్రతి ఏటా రాలలో సూర్యాస్తమయము వరకు తెలుపుచు
తోసుకున్న సూర్యనారాయణ పైన అర్ఘ్యం సమర్పించి ఉన్నంతవరం
ఉపవాసం చేస్తూ వెలిగినది తిరుగా బహుదినాల వేసవిలో ఎక్కువ ఎక్కువ
అరణ్యప్రాంతమైన ఏమైనప్పుడు మధుర సుందరపాండ్యుడు అనే
పాండ్యరాజు రాజ్యపరిపాలన చేస్తూ వస్తున్నాడు. అప్పుడు ఆ అరణ్య
మును ఆక్రమించి మృగములు ఎక్కువ ఉపద్రవం చేస్తూ ఉండగా
పరిచి మధుర లో ఉండే సుందరేశ్వరుల మహిమను భక్తు
లైన ఘనవంటి వారు ప్రసాదమును మానవులైనవారంతా సుందరవిలాసుడు
అనే పేరుగల పతనర దానికి ఉపవండెను.

ఆ సర పాండ్యరాజైన సుందరపాండ్యుడు
విచారించినప్పుడు సూర్యాస్తమయం సూర్యోదయముల మధ్య వాసం
చేసే ఆ కేడు మృగ భయంకరులైన భయంకరాలను చంపి వారి ప్రాణం
ఉపద్రవాని చెప్పి ఆయన గారి విచారించి పంపించి
పంపెను. అప్పుడు ఆ సుందర విలాసుడు తన సైన్యాన్ని మోహరించి
చాటి నిమిషానికి సుందరేశ్వరునికి ప్రత్యేకంగా చేసుకుని ఆ పాండ్య
దేవ పాండ్యుడు ఆ వనమందు మకాం వేసుకుని మృగ ఉపద్రవం ఉన్న
ర భయంకరాలను చంపివేసెను. అప్పుడు ఆ సుందరవిలాసుడనే పాండ్య
సుందరేశ్వరుల ... మధురకు తిరిగి వచ్చి
శ్రీ సుందరేశ్వరులను ప్రతి దినం దర్శనం చేసుకుని వచ్చిన పిమ్మట భో
జనం చేసేవాడు గాని దర్శనానికి ముందు భోజనం చేయువాడు కాదు. ఇది
ఇట్లా సుమారు చాలా దినములు ప్రతిదినం అలా ప్రకారం చేస్తూ
ఉన్న కాలంలో ఒక నాడు సుందరేశ్వరుడు ఆ సుందరవిలా

పడినారండి స్వప్నంలోని తమాషాల [illegible] వలె [illegible] యూరపు నుండి
వచ్చేటందుకు ఓడ పై దర్శనం [illegible] నిమిత్తం [illegible] గా వచ్చి వింత [illegible] గా
వున్నాను గదా [illegible] గానే వచ్చిన ప్రతి దినము [illegible] మధురము
తిరుగలాండ [illegible] కార్యము [illegible] ఉన్నది యూరపు నందు [illegible]
జనులుగా [illegible] చక్కగా [illegible] చెప్పు
ప్పుగా వెళ్ళి నా దర్శనం చేసుకొంటూ రమ్మని స్వాములవారు పలుకరించెను.
తక్షణమే సుందరేశ్వర [illegible] ప్రాతఃకాలమందు
[illegible] బయలుదేరి సుందరేశ్వరుడై లింగం [illegible]
[illegible]
నం చేసుకుని [illegible]
[illegible] గోపుర ప్రాకారములు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] దర్శనం చేసుకొంటున్నాను.

[illegible] సుందరేశ్వర స్వామి వారి [illegible]
[illegible] ప్రకారం [illegible]

[illegible] చక్రవర్తి శ్రీ సుందర పాండ్య [illegible]
[illegible] సుందర [illegible]
[illegible] పలుకరించిన ధర్మం [illegible]
[illegible] స్వామి [illegible] స్థానముగా [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

శాలివాహన శకాబ్దం ౧౧౦౪ గున్ను జరిగిన తరువాతి సంవత్సర చైత్ర బహుళ పంచమి నా
౧౦ వ గురువారం మూర్తి తెచ్చినట్లు తెలియవచ్చినది. ఆ తర్వాత బళ్ళా
తప్ప విశ్వనాథ పత్రికలు యిచ్చినది తెల్లదొరల సెటిల్మెంటు గారి యిచ్చిన
నట కొన్నాళ్ళకి ౧౧౦ గుల జరిగిన ప్రభవ సంవత్సర వైశాఖ
తేది చెన్నపట్నం విశాలమైన త్రైవర్ణిక వర్తకుల వేదపండితులు
ర్యాలపల్లి పాలెం గ్రామం యిచ్చినది తెరువు చెలిమిగడి
గ్రామము పొలము ప్రవనం మొదలగునవి ఆ ఆలయ ప్రాకారం గ్రామంగా
నున్నందు గ్రామము తెరుపున ఉండును. గ్రామ పొలిమేర
నందు మరుపు పుట్టినందున పడమర పాలెం
గ్రామం వెలసిన గ్రామం వైశాఖ భాగము వీరి వదలినందు
కానుక కొండ తూర్పున పుట్ట ఉండును. ఉత్తరం పట్టణ గ్రా
మం గౌరవ నాయకుల ప్రజలు తీర్చినది. ఆ దేవాలయ
శాసనమందు ఆర్యాంతం పూర్వం గ్రామం మొదలైనవి వివరించి
నందున యీ దేవుని పూజలు నడిపే గ్రామాలు ఆవిర్భవించిన
రంగరాజు ౧౦ గ్రామములు శ్రీ మహాస్వామి సుందరేశ్వరులకు సర్వా
న్యముగా యిచ్చినవి. శ్రీ మహాస్వామి సుందరేశ్వరుల ఉత్సవ సమయం
తెలుగు గ్రంథం శాస్త్రం చెప్పును.

చిదంబర స్థల మహాత్మ్యము

శ్రీరామా చిదంబర స్థల మహాత్మ్యాంత్రే విఖ్యాతి.

పూర్వం యీ చిదంబర క్షేత్రమునందు పూర్వ
యీ గ్రామమందు తిల్లవనంగా ప్రసిద్ధిచెందినట్టి వెలసిన శివ
మండలపతి రస్సు స్వయంభు శివలింగమును కొలిచిన యీ గ్రామవాసి
గృహమునందు వెలసెను. ఆ పుడు పూర్వ పండితుల వలన

"పరమేశ్వరుని మొక్కలన్నా మూడవ దర్శనం చేయవలెనని యీ స్థలమందు ఉండె శివగంగ స్నానం చేసుకుంటూ లింగాన కుంభం చేసుకుంటూ యీ శ్రీహరునకు ముడుము భాగవతుండు ఏకవృక్షం కింద తపస్సు చేసుకుంటూ యుండెను. ఇట్లావుండగా ఆ విశ్వేశ్వర ఆనందం విభవాలు ఇ విష్ణువు శయ్యాలంకారంగా వుండగా ఏకాంతసమయమందు ఆ విష్ణువు బలువుగా వుండెను. ముందు స్వామి యీ విశ్వేశ్వరులు సంపదంజలి భగవానులు స్వామి నేను ఏమి విశ్వేశ్వరుల బలువుగా శివుడు ఏమి కారణమని అడిగినందున స్వామి చెప్పిన విధము ఆ విశ్వేశ్వ పాదాలకు వందనము [illegible] పరమేశ్వరుని ప్రత్యక్ష దర్శనం చేస్తుండి విగ్రహం ఆ [illegible] కొన్ని వున్నవి కను బలువుగా వున్నది వది అని చెప్పెను. ఆ మాట విని స్వామి [illegible] దర్శనం చేసుకుంటిని. అని మంగళవారంతో ఆ విశ్వేశ్వరుడు విష్ణువుతో చెప్పినందున స్వామి వారు వలవిజునకు మటలు

నేవున్నా త్రైలోక్యానకు పరమేశ్వరుని కూడా ఇంత తపస్సు చేసినప్పటికి తెలియనగాని నాయందు కరుణించి నాకు ప్రత్యక్ష దర్శనం కలుగచేసిన నిమిత్తం విష్ణువు చెప్పినందున ఆ విశ్వేశ్వర పాదారవిందముల నందు జలి భగవానులు త్రైలోక్య నిత్య పరమేశ్వరుని గూర్చి 1000 మొక్కుసంవత్సరములు తపస్సు చేసినందున యీశ్వరుడు ప్రత్యక్షమై నీకు ఏమి వరం కావలెనని అడిగినందున స్వామి యీ మొక్క ప్రత్యక్ష దర్శనం చేయవలసినది [illegible] ప్రత్యక్షమై చెప్పినందున ఆ పరమేశ్వరుడు సంతోషించి త్రైలోక్యనాథుడు మొక్క భక్త శ్రేష్ఠుడు పెండ్లము [illegible] అనే ఆయన [illegible] దర్శనార్థమై ఈ క్షేత్రమందు తపస్సు చేసి వున్నాడు నావున్నా యీ [illegible] తపస్సు చేస్తున్నాడు నేను [illegible] మొదట [illegible]

చిదంబర క్షేత్రానకు వచ్చు మీము యిక్కడికి వచ్చినాడు దాసనం ఇప్పించినని
చెప్పెన పరమేశ్వరుడి మెచ్చి యీ వ్యాఘ్రపాదుని తీసుకుని పతంజలి భక్తులు యిద్దరు
యీ చిదంబర క్షేత్రానకు వచ్చి వ్యాఘ్రపాద మహర్షులతో కూడా
తపస్సు చేస్తు వుండెను. కొన్నాళ్ళకు పెద్దగా గురుప్రసాదం
దినదినమందు పరమేశ్వరుడు శివ తాండవముతో కూడా
యీ చిదంబర క్షేత్రానకు ప్రయోగార్థమై వచ్చు యోగీశ్వరులు
గృహము దక్షిణభాగమందు సనకాదులు నిత్యము గృహములందు
తపస్సు చేస్తు వుండగా యీ పతంజలి భక్తులు వ్యాఘ్రపాద మహా
ఋషులు దర్శనం చేసి ఆనంద తాండవం చూడ కోరగా
గా స్వామి వారలు పతంజలి మునులకు నాట్యం చూపెదననియు
యీ క్షేత్రమందు వాసులుగా వుండవలెనని వ్యాఘ్ర
పాదులు పతంజలి భక్తులు ఋషులు దేవతలు పరమే
శ్వరుడు యిచ్చిన సంతోషంగా చెప్పినది వేయుండె

వారి కొన్ని దినములు క్షేత్రమందు వాసం చేసి
ఋషులు గారి వరము నాట్యం చూపి దర్శనం ఇచ్చెను
నా పరమేశ్వరుడు యీ పతంజలి మునులకు దర్శనమాత్రముచేత ముక్తి
సి వచ్చేదని స్వాములు నిత్యమునందు ప్రదక్షిణం చేసి
పూజ చేస్తున్న పరమేశ్వరుడి స్వామి నాట్యమాడి క్షేత్రపాలన
చేసి కొంత కాలము వున్న దర్శనము చేసి సుఖముగా వుండె
నని చెప్పినందున పరమేశ్వరుడు అంగీకరించి యీ వ్యాఘ్ర
పాద మహామునిన్ని పతంజలి భక్తులున్ను దక్షిణభాగమున
గ స్థాపించి శివాలయ స్థానమందు వసించినారు పరమేశ్వరుడు
కనక సభ దర్శనమున్ను శ్రీ మహావిష్ణు ప్రత్యక్షము పొందినవారున్ను
చేసుకుంటూ యీ క్షేత్రమందు బహుకాలం పరిపాలిస్తూ వుండె

గాంతక్కాదినాలకు పెట్టుటకు బలము మొదలైందేదానికు శంత్వానయోగ్యా
[illegible] గాంతరిశను మరికొన్ని దినాలకు మరి
వకకుమూరిలకున్న తలిగెను తాన్నదినాలకు ఆవెళ్ళు తాడాగలెంచి
సందర్భ తానుశేషముమూలకుష్టి ఉన్న ప్రటికి తనకు శింత్వ మూలంక
విరిసందర్భ రాజ్యార్థాని కెతెలిని చెలా బాతెన తప్పది కిపట్టాభిషేకంతోకి
తెలుగు రకిగారుల్లో దీకాలలో సంబరిస్తు వుంది దాదాపు రాబి తమన్న
చెలెనుగ వేంకట్రామిరెడ్డి కొండ్రెడ్డి జీవితమూరుదె చెప్పు తెంచన్నరియుం
చిత్రంగా దశమాంపెళ్లి ఆవేళ వుండగా లేకబోవారంద్లు తంష్టుపలు
[illegible] వెలు [illegible]

పూర్వయుగ్మదినుంటానందలు చెప్పినవాండ్లోకొంచే
పురంకొందలుని యింటి వెంకటరక్షేత్రంవలకువం తనంగాత్రంది
రండకొరక్యాలలో పైవెంటరబా యాబతంబరక్షేత్రాపకుమిళుం
దలయూక్షేత్ర సందు వుంది గుహాలున్నా సరస్సులున్నాయి
క్షేత్రవృత్తం ప్రవేశాలున్నా యిల్లు పన్నెండ్ల కొండలుసుంటున్నా
చాలవయిచ్చే పల్లె. [illegible]

యూరోపులో వాండ్లు శింత్వావమునకు మన వెళ్లి
పిలగా సొట్టాలయాయి ఆక్షేత్రముందు రక్షగానంగా బహుసుంచులు
కెంచుగుహాలున్నాని ఆలయంకుపుత్రరం వసేసరస్సు బృహదిఅసరువు
మొదక్షేత్ర భాగమందు వతశివలింగమున్నా ఆలింగమువీడక్షేత్రభాగమం
దున్న కాంచనకుమారి గండ్రం దేవతగుహాలున్నా ఆవేళదిపోస్తు
మ భాగమందు వ్యాప్తియయిన వుంది దేవతాలుమీద్ది ఆవామకుపక్క
మాభాగమందు పర్వతాలుగా వుంది దేవతాలు పెద్దావస్తువెళ్ళు
న్నారొంటి చేయిరాండ్లు చెప్పినమాట విని ఆశ్చర్యావరుగా వెళ్ళిరావాల్లో
యూరప్ తంబరక్షేత్రానను వచ్చు ఆక్షేత్రస్వాభావ్యం చెప్పాలు పెండుంత

పదండవ విభాగ వాసులు సన్నిధానానికి వచ్చి ప్రదక్షిణ నమస్కారాలు
చేసినంతట్నే వారు ఉద్ధరింపబడ్డారు యీ లింగమునకు మూలవిరాట్టు
స్వామి చేతనే ఇతని వల్ల కావలసిన పనులు ఆ వృత్తాంతం మనస్సులో
ఉంచుకొన్న రాత్రి ఆశింపని వర్మ ఈనాడు మూడంపెయ్యాలు తెలిసినప్పు
గా పుండరీకమైన శివగంగ లో తెచ్చి ఆయన స్నానం చేయించారు ఆ శివ
గంగలో స్నానం చేసిన మాత్రం చేతనే మూకరూపమైన గాఢమైన దేహం
వదిలి స్వర్ణమయమైన గాత్రం దేహం కలిగినందున ఆయన హిరణ్య
వర్మ అనే నామధేయాన్ని పొందారు ఆయనకు మూలస్థానేశ్వరుడి దర్శ
నం చేయాలని కోరిక నమ్మయింగా ఉండేది గుహలో భూపతి దర్శనానికి
ఉంచి తనతో వచ్చిన శిష్యులకు నిత్యపూజకు తన పాపం తొలగించుకొమ్మని
లాయనకు చేతనే రాజును పరతి తనలో మూడంపెయ్యాలని
వాసం చేస్తూ ఉండి దినములకు తర్వాత యశింపవర్మ
తండ్రి రాజరికం చేస్తూ యశస్వి యనితే తండ్రి వచ్చి
అనకు ప్రదక్షిణ నమస్కారాలు చేశాక ఆయన తెలిపారు
సింహాసనం చేపట్టవలసిందని తన విన్నపం ఆ హిరణ్యవర్మ
మెల్లిగా అంతటి మాట రాజ్యానికి పరిపాలన చేస్తూ ఆ రాజ్యంలో
వచ్చి పుణ్యక్షేత్రాలు దర్శించమని వాకు కలిగింది ఆ శివ
క్షేత్రం చేసి యాత్ర ముందు చేస్తున్నారని చెప్పి
నందున ఆ ప్రకారం జరిగిస్తున్నారని ఆ హిరణ్యవర్మ తండ్రికి చెప్పి
నాడై తన రాజ్యానికి తిరిగి వెళ్ళి పట్టం కట్టుకున్నారు మొదట
మూలస్థానేశ్వరునికి మూడు ఉన్నత ప్రాకారాలు కట్టించారు
హిరణ్యవర్మ మహారాజు వచ్చి యీ క్షేత్రం చేసి అందులో
మూలస్థాన క్షేత్రంలో ఆనాటి కొన్ని ప్రాకారాలు
ఉన్నాయి మొదట్లో ఆలయాలు కట్టి అప్రమేయంగా ఉంది

ఆస్థానంలోనే ఆలయవృత్తాంతాలు జరిగినప్పుడు పద్ధతిగా యాత్రికులందరు నాసంబంధిస్తూ వుండేటట్లు స్థలాల వివరం

ఏవండీ శుభగరాజనులు స్నానం చేస్తూ వుండినట్లు ఆలయంలో ఎదురుగా క్షేత్ర పాలుడు రూపంతో నాగలోకమునుండి వచ్చి తిరిగి ఈ క్షేత్రంలో నుంచి పైకి వెళ్ళినట్లు స్మృతులలో నాగతీర్థం అనే ఒక తీర్థం ప్రాచీనముగా వున్నట్లు స్థానం వివరించబడింది.

తిరుక్కడవూరు స్థలమహాత్మ్యం

పూర్వకాలంలో దేవతలు రాక్షసులు అమృతం కోసం క్షీరసముద్రం మథించగా లభించిన అమృతాన్ని దేవతలకు పంచి పెట్టటానికి బ్రహ్మదేవుడు ఉపాయం ఆలోచించి అమృతఘటంతో బయలుదేరి బ్రహ్మ క్షేత్రమైన ఈ స్థలంలో అమృతఘటం ఉంచి పూజలు చేసి దేవతలకు అమృతమును పంచి పెట్టి అమృతఘటం తిరిగి తీసుకుని పోయే సమయానికి ఆ ఘటం కదలక అక్కడే నిలిచిపోయింది. అమృతఘటం లింగరూపముగా ప్రత్యక్షమైంది. అప్పుడు బ్రహ్మ అమృతఘటంలో లక్ష్మీదేవి తపస్సు చేసినందున అమృతఘటేశ్వరుడు అమృతకలశం అని పేరు వచ్చింది. అమృతఘటేశ్వరుడు లింగరూపంలో ఇక్కడ వెలసినాడు.

ఓ మహర్షులారా ఋషీశ్వరుడు పుత్రసంతానము కొరకై యెన్నాళ్లో
ఉండి తపస్సు చేస్తూ వచ్చి కాశ్యపుడు ఉండి వెంగ్రామనాథేశ్వరు
లు అనే స్వామిని గురించి బహు దినాలు తపస్సు చేసెను స్వామి ప్రత్యక్ష
మై యేమి కావలెను అని అడుగగా సంతానము కావలెనని అడిగెను
అప్పుడు అమృతఘటేశ్వరులు అనే స్వామిని గురించి తపస్సు చేస్తే పుత్ర
సంతానం కల్గును అని చెప్పెను ఆ మాటలు విని యీ క్షేత్రమునకు వచ్చి
తీర్థక్షేత్రమునందు వచ్చి తపస్సు చేస్తూ వుండగా తిరువాళ్ళూరు
వీరరాఘవస్వామి ప్రత్యక్షమై యీ వృత్తాంతము తెలిపి పెండ్లి చెప్పి
ఒక్కరు కూడా లేకపోతే సం
తానం కొరకై యెన్నో దినాలు తపస్సు చేస్తూ వుండగా కొన్ని దినాలకు
వెనక స్వామి ప్రత్యక్షమై నాకేమి కావలెనని అడిగినందున స్వామివారి
కి పుత్రసంతానం కావలెను అని చెప్పి పుత్రుని అని చెప్పెను.
స్వామి నాకు 100 మంది మగబిడ్డలు కావలెను అని
అడిగి విత్తము కూడా కావలెను అని అడిగినందున మహాఋషి అడిగినందున
నాకు మంచి విత్తము కావలెనని చెప్పినందున ఆ ప్రకారం వరం ఇచ్చె
ను అప్పుడు మార్కండేయుడు అనే పుత్రుడు కల్గినాడు యీ క్షేత్రమందు
వుండెను అతడు సంవత్సరములు ఇన్ని వుండగా తపస్సు చేసి వుండగా
వుండి అప్పుడు స్వామికి తల్లిదండ్రులు అనే వారు ప్రయాణమై
సంతానం ఇచ్చిన పురుషోత్తముడు ఉల్లాసముగా యీ క్షేత్రమునకు
వచ్చి వారు వృత్తి చేసెను గన్న యీ స్థలముల్లో వాళ్ళు స్వామి దర్శనార్థ
మై సకల ఋషీశ్వరులు వచ్చేవారు అప్పుడు ఆ ఋషీశ్వరులకు స్వామి
చిన్నారి దుర్భిక్షం పోయెను (ఈ తిరువాళ్ళూరు కథ ... వ్రాసినది)

తిరువాళ్ళూరు స్థలమహాత్మ్యము

యీసంగతి పురాణములలో చెప్పబడినది పూర్వకాలమున చతుర్యుగాల కింద్రీయ కృతయుగప్రథమపాదమందు దండకారణ్యాంతర్గతక్షేత్రమందు శ్రీ ధనుర్మాసము మొదలు ఋషీశ్వరులు అనేక దినములు తపస్సు చేసి వారి వారి తపఃఫలంవల్ల యీదేవతాస్థలమును గురించి తపస్సు చేసిరి దేవుడు ప్రత్యక్షంగా యీ సన్నిధిలో వచ్చి గన్నాయకులమైన శ్రీ వారి దేవతలు మొదలగు ఋషీశ్వరులు నిత్యము యీ యజ్ఞములు చేయుచు వారి తపోబలంవల్ల లోకానుగ్రహార్థం ప్రత్యక్షంగా యీదేవతలు రంగనాథస్వామిగా వెలసియున్నది రామస్వామి యొక్క సన్నిధిని శ్రీ దేవతలు మొదలగు ఋషీశ్వరులు కృతయుగమునందు వారి యొక్క తపముచే ప్రసన్నులైన స్వామి ఋషీశ్వరుల ప్రార్థనచే విశ్వరూపమును బలం చూపినది అని లక్ష్మీ యొక్క ప్రాతివ్రత్యభంగం చేయువాడని రుద్రుడు వచ్చి యీ ప్రకారంగా వేంకటేశుని బహుప్రార్థనలతో ఋషీశ్వరుల సన్నిధిని అవతరించి చూపించి శ్రీవారు మోహింపజేసిరి.

యిప్పుడు శ్రీ ఋషీశ్వరులు యీవనమును లక్ష్మీ ప్రాంత గాంతం అని శపించిరి గనుక వారి శాపంవల్ల శ్రీ మహాలక్ష్మీ సన్నిధానమునకు పునః ప్రత్యక్షమై యీ నూరు దినములు జరిగినపిమ్మట తెలిపిన దేవతలు యీ స్వామిని ప్రార్థన చేసిన తక్షణమే స్వామి ప్రత్యక్షమై నిత్యము స్వామి యీ స్థలమందు ప్రత్యక్షంగా యుండి గనుక యీ క్షేత్రమును వినిన ఋషీశ్వరులు అని సామదేవ స్వామి కి తెలిపెను.

పూర్వకాలమున గౌతమ మహర్షి అనే ఋషీశ్వరుడు యీ భద్రాచల క్షేత్రమందు చాలాకాలము తపస్సు చేసిరి ప్రసన్నుడై విఘ్నములు తొలగించి వేదవిదులైన గౌతమమహర్షి ప్రార్థనచే యీ స్వామి ప్రత్యక్షమై గురించి యనేక దినములు తపస్సు చేసెను అప్పుడు యీశ్వరుడు ప్రత్యక్షమై కోరినవరం

బ్రాహ్మణుగనుక యీరాక్షసుడు చంపించలేదు అన్నపక్షులు సులభ్యారంచెను
యాగాంతముపించెనుగనుక భూమిని జలములు గనుక కదిలించుచుండెను.
అప్పుడు సకలదేవతలున్ను రాక్షసుని వుపద్రవం వల్ల స్వామిని ప్రార్థించిరి
గనుక యీరాక్షసుండిల్లి సంహారం చేయించి మిత్రులైయున్న భూమిని ప్రేమం
చెలిపించుం మహావిష్ణువు మాయావై గాం పృథ్విచించుటకుం కామధేనువు
నుసరించి కామధేనువును సృజించెను అప్పుడు కామధేనువు బయలుదే
రి సంచారం చేస్తూవుండగా ఆ కామధేనువును యీరాక్షసుడు బంధించగా
ఉండుటవల్ల ప్రత్యక్షమై తనసేనలు చాలా పట్టమని తిప్పువేశినందున వారి
వల్ల కొట్టబడక వెంటనే దినములు ప్రత్యక్షగా వచ్చి దినములు రాక్షసు
డె బంధించిన ఉండులదగ్గర హేమాలు నంతైల కొమ్ములు తెరచి యీరా
క్షసుండ్ని సంహారం చేసెనుగనుక చరించరాయి యేర్పాటై కళ్లెవేము
మిటి ఆధారం గావుండ్లె ఉప్పువేళ్ల వెలసి సాధువృద్ధి చేయించెనుగనుక ఆ చోట
శ్రీలలిత నామమధ్యమం కలిగెను.

మంటపసొర్గ ప్రభోమధ్యశ్వరాఖ్యను సంహరించెను.

కొంతదినములు వెనక యీమధ్యశ్వరాఖ్యుడు కొరకెసకలదేవతలున్ను ప్రొదక
నవాశేనమ్మున నెలను విష్ణువు నింద్రా పొత్తునేందున నాలుగు మధ్యశ్వరం
జూచి మోక్షం అవేక్షించి అప్పుడు స్వామినే వెలసి యీక్షేత్రం విశాలం
చేసుకొని మందకృశం నంచూసి యీక్షేత్రం పరిపాలన చేస్తూ యీక్షేత్రమం
దు వుండెనని చెప్పి శిష్యులతో వెనుక తిరిగి అమ్మవేసిందాము యీస్వామి
కొంతదినాలు వున్నాడు గౌరు దేవరం కాలం వున్నమహా విద్యార్థులైనే వుట్టు
కొన్నట్లే పూర్వావతారమును తెరవు తెలిసినాడు పెద్దవారందరు చెప్పినారు
ఉపాసిద్ధి చేత యీగాం పెళ్లి ప్రాప్తిం పుట్టిని వానము యాత్ర పోయిన తరువాత తెల్లని దండిలా
పై భాగం తిరిగి శిల్పం వల్ల యీ కాలం మొదలుకొని తపస్సు చేసినందున అప్పుడు
ఆ ప్రాంతంలో యీరాజు చెల్లి మాలకం పైన వచ్చి తీగెంత అని శోధించినందున

ఆ పెండ్లి దినములకు [illegible] వివాహ సందర్భమై మన్నన సభ్యులు వచ్చిన [illegible]
చనుదెంచి [illegible] [illegible] స్వామివారికి [illegible] కాయలు
[illegible] [illegible] దినములు [illegible]
[illegible] బ్రాహ్మణులకు [illegible] [illegible]
ప్రసన్నులై [illegible] చెప్పుచూ [illegible] రాజులు వద్దకు [illegible]
[illegible] [illegible] మోక్షం [illegible] [illegible]
క్షేత్రమునకు [illegible] [illegible] శివపూజ [illegible]
[illegible] స్వామి [illegible] [illegible] [illegible]
బడుతున్నది.[x] దీని తరువాత భాగం ౨౩వ పేజీలో వున్నది

Contenuied From page 19 Line 22.

చెప్పినందున [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] స్వామి [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] దినములు [illegible] [illegible]
[illegible] చెప్పినందున [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] స్వామి [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] చెప్పిన [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] దినములు [illegible] ప్రత్యక్షమై
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] చెప్పినందున
స్వామి [illegible] [illegible] చెప్పి [illegible]

లు పూజలు చేశినందున్ను ఆదియు తన్నూ బుద్ధిమంతుడా స్వామి అనుగ్రహముచా
తను గుంటూరు పాలించు వున్నందున నంద్యాల తోట వీధులందు నేను బుద్ధియుం కర్తి శ్వ
సత్ర ధనంలో సంగీత శుభ కేతం చేశి పుణ్యమై చేశ్మనాలు పెద్దమనుషులు యాత్ర
కాలం శివ పూజ చేస్తూ వున్న ప్రాంతమైనందున వెళ్ళ యీ మొదలైన వాళ్ళుని శ్ర
ద్ధా భక్తి యుక్తులైన మంది వాసం చేస్తూ వుండగాను గనుక మొదటి వారిలో
సిద్ధులు ప్రముఖులు ఆధిక్యమైనందున పూర్వము పెట్టె వారి అప్పు మొదలైనవారు
తో మాట్లాడే యాత్రికులు ధర్మం చేశి వారిని సంతోషం చేసి అప్పుడు
పుణ్యక్షేత్రాలు చూపి వినెను. అప్పుడు యీ పత్రిక స్వామి తన భాగవతం
చెప్పుచుండగాను యీ శ్లోకాలు ఆ మధ్యాహ్నము సంహారము చేశి అప్పు
డు స్వామి చెప్పిన మాటలు యీ స్థలమందు మొదటి నాటి పూజలు శివపూజ చేశి
వారిని శోధించి సంపన్నులైన వారిని విభూతియు రుద్రాక్షలు ధరించుకొని మొ
దటి పత్రిక సంపాదించి వారిని శోధించి సంపన్న ధనవంతుడు సుమారు
గానే మొదటిది నరమేధ తేదీ అని స్వామి చెప్పినందున సాక్షి నాథుడు
తైలము పూర్వ ప్రాంతాలు వినవలె శ్రీ శైలము పార్వతి పుణ్య
చాలా తన్ని స్థాన శ్రీశైల పుణ్య క్షేత్రము

Contenuied from 22 Line 9

ప్రార్థనా క్షేత్రాలలో అమృతమును దర్శనం చేసిన దేవత
యొకటి యైన వారలు మొదటి నవరాత్రుల్లో అప్పుడు శ్రీ దేవి ప్రత్యక్షమై గనుక
శ్రీదేవి బ్రాహ్మణ కన్యక వలె అనందున బ్రహ్మ మొదలైన వారి సమీపమున
దినములు యీ క్షేత్రమందు నివాసం చేయుచుండగా నందున్ను ప్రత్యక్షమవుతాను.
అప్పుడు సకల దేవతలు బ్రహ్మ యొక్క కోరిక వలన శ్రీ శైలమున
నియమించి స్తోత్ర ప్రార్థన చేశి దినములు అప్పుడు యీశ్వరుడు ఆనందముతో
బ్రహ్మ మొదలైన వారిని సంబోధించి మొదటి వాసి శ్రీ దేవిని నమో
చన్నించి పూర్వ భాగమందు వుండి పిలిచి బ్రహ్మ సృష్టి చేయుటకు

పూతల్ల చేసెను గనుక ఆనందేశ్వరులు అనే నామధేయంతో యీ క్షేత్రము
మహత్మ్యమందెను. బ్రహ్మ సృష్టి మొదలు సప్తమన్వంతరంబు తపించెను మాండవ్య
సప్తర్షి యందరూ తెన్నాళ్ల దినములు తెంకటయీ క్షేత్రమందు పూజలు చేసిరి
తెలిసి అపేక్ష మోరత్తె అన్నాదినములు తపస్సు చేసిరి అప్పుడు వారి తపస్సు
సిద్ధి అయ్యి మోక్షమైన మునులు రాష్ట్రమైన గురువు యీ క్షేత్రమందు
లోకంజ్ఞ మూలికాస్వరూపంగా నివసించి ఆలింగమూర్తి గండా సప్త
ఋషులు బయలు వెళ్లిరి ఆ ఋషులుకు ఆ సప్తయోగ్యతలు పుట్టారు గనుక
బించిరి గనుక సప్తేశ్వరులు అనే నామధేయంతో ప్రఖ్యాతి

రామావతారంలో రావణుని వధించి తిరిగి వచ్చు యీ
క్షేత్రానికి వచ్చి మనసు నిత్యమైన శాంతి యిచ్చే గంధ్వాన్ని పొందిన
మున్ను సంస్థానమి త్రిపురాంతకుండైన ఈశాన పరమేశ్వరుడు యీ మానినిర్వాణం
ఈ బాటు వచ్చిన వర్ణాంతరాన్ని మొత్తం పెద్దలుగా బయలు చేసి ఆ తపస్సు
నప్రంకర్తె తంతె తత్తరించి గనుక ఈ స్వయం భుగా సాక్షాత్కరించిగాను
ధరించిన సంస్థాన విష్ణు సాక్షాత్ విద్యానం చేసిన మాసాలు చూచి యిచ్చినం
సాక్షి యీ క్షురికా తీర్థంగా యీశ్వరుడు సాక్షాత్కరించి పూజ్యమైన మొక్కని
తెలిసినంత మూల కారణముగా శరీరంమునకు వెన్నెముక వంటి యీ క్షేత్రము
వల్ల సీతా రామలక్ష్మణులు సహితులై తిరిగి శ్రీరాములు యీ క్షేత్రము
దగ్గర పూజించి ఇలాగా చింతన పూజ చేసి గనుక రామ
గవాక్ష పుష్కరిణి కల్పనలు రామేశ్వరముగా అనేనామధేయం వెళ్లి
దీనికి క్షేత్రం గా పూర్వాది నరేంద్ర దక్షిణ గా మహాదేవుడు ఉద్భవించి వద్దం
ఏర్పాటు యీ శ్వరుడు గా వచ్చి అయిన వ్రతము చేసిరి పూజనందం
చేత్త వర్ణిం కేశ్వరులు అనే నామధేయం తో వెళ్లిరి.

ఏకాదశ రుద్రులు ఏకాదశి దినము అప్పుడు వచ్చి
దనకు ఇది పంచ వేదాలు పుష్పాలు అపుడు ప్రదక్షిణం

ను క్షేత్రాలను నవక్షత్రం హృదయ వాయువు వృత్తంపై మొదలు ఉత్తర వృత్తాలు వృ
ద్ధి ఒర్పుతె [illegible] ఆకాశం ధ్రువ [illegible] [illegible]
మాయి వేళ్ళు ఉందరు ఉన్నారు [illegible] [illegible] మహా [illegible]
తికగా వృద్ధి [illegible] వెళ్ళి [illegible] ఉంటారని మేము [illegible] [illegible]
ఆక్షాంశాలు [illegible] గుర్తించినవి.

ఈ మొత్తానికి పాలు [illegible] వేరు జాతి [illegible] సాగరం
మన సర్వ మానవ [illegible] చేసుకున్న ఆ వెన్న మొదట [illegible] క్షేత్రము [illegible]
లో నుంచి వృత్తాంతి [illegible] [illegible] తపస్సు [illegible] [illegible]
అయిన ఆ పేరు తెల్పిన ప్రతిబింబం [illegible] [illegible] [illegible] ప్రకాశం
[illegible] చెప్పు మూడవ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
త్ర సంతానం [illegible] [illegible] [illegible] దినములు [illegible]
చేసెను సూర్య [illegible] తపస్సు చేసెను ఈశ్వర అనుగ్రహం [illegible]
[illegible] నంద్యాల [illegible] [illegible] అనేక దినములు ధ్యానం [illegible]
గా ఈశ్వరుడు వృషభ వాహను [illegible] ప్రత్యక్షమై [illegible]
[illegible] గా దర్శనం [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
పిలిచి ఈశ్వరుని [illegible] [illegible] నిర్మించమని [illegible]
నంద్యాల విశ్వకర్మ [illegible] దర్శనం [illegible] [illegible] ఈశ్వర
మూర్తిం తెనంద్యాల విశ్వకర్మ [illegible] [illegible] ఈశ్వరుని [illegible]
దినములు తపస్సు చేసెను [illegible] ఈశ్వర వర ప్రసాదం [illegible]
[illegible] విశ్వకర్మ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

పూజచేయుంచేందుకుగనుక్కాత్రకు శాలలో మహామృత్యుమొ చెప్పినందున పిత్రు
దేవాగారం మొదలైన సర్వాపాపనివృత్తి పూజ చేస్తూ వస్తివంటివాన్ని చమూలంతాంబ
తొల్లి అని చెప్పె నందువల్ల దేవాగారంలు సర్వాపాపనివృత్తికమునందు దేవేంద్రు
డు తెలిసినాడినపుడు పూజచేసి వచ్చెను ఆసురులకు మొదలైనవారందరం
చాలతె దేవేంద్రుడు జయించవేతబాలుడైనందుకు ఆజ్ఞ చెప్పెనప్పుడు
మునంతం పరాక్రమంబున ప్రతరంగముకు ఫల నాముందు చక్రవర్తి రాజ్యం
చేస్తూ పుండగా శాక్తి నిత్తి దేవేంద్రుడు మొన్న వెడుకొనేం దేవేంద్రుడు యెవొక్కం
ప్రైమనుగనుక్కా ఆవిపంతాలనుగుణంబు మాకుందు చక్రవర్తిసిద్ధ దేవేంద్రుడు
పి యవనంప్రపంచమంతా అసురులు రాక్షసులు మొదలైనవారందరు సంహారము
చెప్పెనందువల్ల ఆపాకుందు చక్రవర్తి ఆసురులను జయించినందు
దేవేంద్రుడు మాకుందు చక్రవర్తి మొదలవారు బాలురకు సంపాదించి
సంతోషపడి నాకు మొదట కావలెనని అడిగెను

ఇప్పుడు మీరడిగిన వాక్యమునకు చెప్పెద
మొదటి కవి వ్రాసినట్టి తెలుగు మాకుందు చక్రవర్తి ఏపొద్దు
మంద్రం దేవాగారం సర్వాపాపనివృత్తి మొదలుకొని కావలెను అని దేవేంద్రుడు
అడిగితే నీవు ఇప్పుడు దేవేంద్రుడవ తెల్లవారగనుకనుక చెప్పిన
మొదలైన నిండుగ నంతా మంది నిద్రపుచ్చి కనుక మొదలు కావ
లెనన్నది అడుగు అని చెప్పెను ఇప్పుడు నీవు మంచి విచారం చేస్తాను.
అని చెప్పి ఇదిగో నన్ను అడిగినందుకు దేవేంద్రుడు సంతోషపడి ఆ సర్వపాపం
చాలునంతవరకు నివర్తించేదాని చెప్పుచున్నాను అది తెంపు
వేసుకుని తలపోసిన వారు వారి పిల్లలు సంపాదించిన వారితో మొదలు
నాగులు సర్పమంత అని సర్వాలు పట్టుకొని చేయుటవల్ల అదే ప్రకారం
మాకుందు చక్రవర్తి నివేంద్రు నివశ్యితే తెలుగులో సంపాదించె
నాకు మొదట కావలెనని ఉండగా దేవేంద్రు మాటలు నన్ను తెల్ల

కాదుగనక్క యీరాజా పగాంతకులి చెయికొరవలెనని తలగవుని చెప్పి
న దేవేంద్రుడు పటాటోపంబుతో త్యాగరాయ స్వామిని కొరవలెనని శ్రీ
రాజు ముచుకుంద చక్రవర్తి అడిగెనుగనక్క దేవేంద్రుడు మనంబులో బహువిధ
అడిగెనె మొక్కైనా యిచ్చెదనని వశిష్టుంయిన్న ఋషులవల్ల సంబోధి ముక్తా
పుబలంవల్లనే గౌరవమాత్రంలో ఆవిశ్వకర్మసృష్టి బ్రహ్మసృష్టి హంసా
త్యాగరాయస్వాములను ఓరయించెను ముచుకుందచక్రవర్తి త్యా
గరాయ స్వామి ప్రత్యక్షబలంవల్ల యితనుదేవేంద్రుణ్ని తెలుగాకాల
లి ఫిర్యాదు చేసెంద్రుడు త్యాగరాయస్వామి ఆలయంబున. అప్పుడు దే
వేంద్రుడు బాధితుడై ... త్యాగరాయ స్వామినిమ్మ ...
గా విశ్వకర్మ సృష్టి ... సృష్టి ... విగ్రహములను ...
మాంద ... కుని ... దేవేంద్రు
డు ... త్యాగరాయస్వామి ...
... ముచుకుంద చక్రవర్తి ...
... తిరు
... తిరుమరైకాడు = ౭ తిరువయ్యారు ...
... త్యాగరాయస్వామి ... త్యాగరాయస్వామిని
యీ ఏడు క్షేత్రములందు ప్రతిష్ఠించెను ...
వేస్తూ వచ్చెను.

సంవత్సర ప్రతి సంవత్సరము ...
... ముచుకుంద చక్రవర్తి ...
... త్యాగరాయ
స్వామి ... ప్రత్యక్షం ...
... వేదారణ్యం ...

ఆ ధనం వల్లనైతే ఖదివసంరాత్రి ఆగాంబర్లమంటపప్రాకారగోపురంబులక
మాతెలివమరలంగాను మెట్లుకేట్లాబునం వ్యసనమునమూబంధు వెల్లక
రాజులందుల్లకన పాల మొల్లు గుడిని ఆమంత్రకేవలమునొప్పిమునిన్న
వెళ్లితలమొప్పగానిఆ మంత్రవేల సాల్లుపాదాల వద్ద వచ్చి పడినంబున
స్వామి దయ వచ్చి చేసుకొని నేను గనుక వృపాళ మొల్లు మిల్లి ఆజ్ఞ
రాగ్ని తొలంచి స్వామియొక్క ఆభక్తితో ఉప్పు అతనుంచి మొల్లమంటప
ప్రాకారములు కట్టించి స్వామిని సేవ్యమానము చేయుచుండెను అప్పు
డు ఆయనను మమ్మూరు పవిత్రపవిత్ర రథం వచ్చేటప్పుడు ఉప్పుమునక్కా
పెద్ద వేడుకలు యాత్ర పాల మొల్లది భక్తని కొంచుబ్బని ఆలయంబుల
సమూహం గరవేరలు బలులు వేల్ల యాత్రక్షేత్ర వచ్చినవారి వచ్చి కొను
వాలయాల అల్లినట్లు తాగి తెలుగురాలు రథం వచ్చేవారు సమయమునందు
మండపముల్ల కోధి లోపరదం పాల మొప్పంచ్చేటట్టు పుండులను పట్టు
ల్లి పడిచ పెనులు గనుక యారాధించి ఆ దేవసనం తోలుట్టయాక్క
పాల చోల్లలు అతి భక్తిగా పుంచ్చి వారలు వినాయకులనికన్నదం పర
పండిన బాల పలుమారు వైరాగ్యవనళ్లు ప్రాగినదిరాజ్యమెల్లెనిర
సుట మొదలయిన రాజ్యవేంద్రవారిబాలయి వచ్చి తిగారుబ్బంచెరరాలు
గనుక ఇంత నివు క్తి కోయాలకు వెళ్లు యూక పెద్దలు సంపూర్ణమునం బోత
అతి అనుకంపదెల్ల నలు బాలవి రాజులను పల్లకులెల్ల వెళ్లక
మొదట్లో పెంపలిని అతిశయ రంగముల్లవృండగాను వాల్లను ఇవి
కరయసిబాలు బిరారు బక్రమనుచంపు తెలిపి నేను పంపారు వెన్నెల్ల మా బం
పు తిమంచ్చేగ చనవులు ఆపు సం తెలియు నాలు బ్బరాల పలకనకొ
డిపెట్టన బలిమి యిట్ల ఆ చెప్పిన ఆపురాలు విరాజులకి సంతోష
తొట్ట తన మొదట్ల అయిభాగాల పాలుబాలని పిలిచి ఆ పవ్రదాన పల్లి
పోవు తరథం తెంచ్చ పంక్షమోవలని చెప్పిన తం డ్రి మాలవ విలలి సంతో

షంత్ర నాయినాపికం డప కైత్తైల్యాత పళ్ళికి పళ్ళి ఇబ్బనేతుకె వైక
సై బాబానుడని యాభాగాల వొల్లి దులు అరక్షు వేంకట పెనుగ్గాపూర
ధం చెదిరి పడి తన గ్రామాంతరగల తనే ప్రాయ నంద్యాల తిరుమల్ గొవ్వా
సారిత్రంయి అరధం వెంద ఉద్యంగా పాంక్తి వెంకా నెనుగ్గి మచ్చుడు తాను
ప్రాయ మొట్టి దెవత్యం ప్రత్యక్షమై త్యాగరాజస్వామి రథం నెలకు
బెమ్ముడ్ యావ్వు పాల వెల్లడి భక్తికి మొబ్బు మెని తి ఆగారుంట్ల వారి
కాలం వచ్చెను గనుక ఇను నీ వారథం పొర్క దువళ్ళ దివ్వెపైనా తెలుసం
త్యాగాలయుంట్లు మొత్తం ముస్తు అని సకల దెవతలు వరం ఇచ్చు వారి
స్వరాలిగ్రామం లుసాగి పోయి అటు తెన్నువు పెంల్లవలం సూడన్ను
అనెక దినాలు త్యాగరాజస్వామికి వైశాఖ నెల దిపె ఘనముచ్చెను.
తెవెంక్టుడు మొన్న దినాలు త్యాగరాజస్వామి ఇరులించి ఉటు వెన్న
మరి కొన్ని దినాలు ఉయాన్ని క్షురణ వెన్న వచ్చెను గనక తిరువెంకటుడు
చంద్రాలత్తంగా రూపం వచ్చెను ఇట్టి కొన్ని పెరట్ట శైలం ఫలాయనా
బ్బనెల పడను అని నాటి దిశాన్న దెవెంక్టుడు పూజ చెల్లించడం ప్రారం
భించడం సాగింది పంగ్ల నిలా ఆవృత్తు వర్ష దినాలు వెడపబడం
రథం త్యాగరాజస్వామి అనిన్ని పురాణ ప్రశస్తిం

యాస్కపురాణం పంచ విభాగాలు x ౬౦౦౦

గ్రంథంలో నియుక్త యాస్కశ్లో ఆధుత క్షేత్రం ఉన్నా అతి గొప్పరమన్న
స్థలం గా ఉమా ప్రతి స్వర్గాయాగం చెప్పబడుతున్నది తెల్లవాల్లం పాకారపు
బుధంగళ గృహాలు పెంటాలు వెంట్ల అలసిక్కి నెను
వాలవాలాలు ఆయాలెప్పు దగాలున్న వంటు తొలాలు మిది ఆలయార
వసరంట్ల చుట్టు నాన్నిలనె మొదలుం పెరుమురయ మనకు సేతు తిరు
వాయాళు. ప్రపొత్తా తెవెంకటుడు త్యాగరాజ స్వామి కె ప్రారంభాచెక
బాలుతమాదు రాజ్యాలకె నాలు మొం రాచ వస్త్ర వత్తెకి ఇచ్చటియా

ఆలయమున స్వామి ప్రవేశించునవేళ దేవేంద్రుడు తానున్న దినములు తనమదిచెప్పి దినములు వేచియున్నట్లుగ రాయలు స్వామి దర్శనానికై వచ్చినంత వళ్ళు పుడు స్వామి దేవేంద్రుని నీ మనోగతమును ప్రసన్నముగా జెప్పమనగా నా రాక్షసిని చంపిన వృత్తాంతము తెలుపుగా విశ్రాంతి చెందునా అప్పుడు బ్రహ్మాది దేవతలు వచ్చినారని తెలిపి మహిషి సంహారము స్వామి యునా లీలా వినోదముగా వెన్నంటి నిత్యగరాయల స్వామి అసుర సంహారిగ నిలిచె వ్యాఘ్రవాహనుడై నాటినుండి యా జంక్షన్ ఎరుమేలి వెళ్ళి గడిగ మనగ తొలుత్త పెద్ద శబరిమల ప్రయాణం పంగ నల్లమలై సంచారం ప్రకారంగా నడుస్తున్నది ఇంకా గురించి స్వామి ప్రసాదంతో పవిత్రంగా శబరిమలై యాత్ర చేస్తున్నారు.

హరిహరపుత్రుడి కథ

భస్మాసురుడనే రాక్షసుడు ఈశ్వరుని గురించి ఉగ్రమైన తపస్సు చేసెను. కొన్ని దినములకు ఈశ్వరుడు ప్రత్యక్షమై నన్ను వరము నడుగమనెను. ఎవరి నెత్తిన చెయ్యి పెట్టితే వారు భస్మమై పోవలెనని చెప్పి వరం పొందెను. తన స్వామియగు ఆ వరము పొందిన వెంటనే ఈశ్వరుని నెత్తిన చెయ్యి పెట్టి చూడవలెనని చెప్పి నందు ఈశ్వరుడు పరుగెత్తి విష్ణువును ప్రార్థించగా చిత్రంగా విష్ణువు భస్మాసురుడి వద్దకు ఈశ్వరుడు పరిగెత్తిన సంగతి తెలిసి సంహారం చేయ తలచి మోహినీ వేషం ధరించి సుందర మైన స్త్రీగా భస్మాసురుని వద్దకు వచ్చెను. ఆ భస్మాసురుడు మోహించెను. విష్ణువు తనతో నాట్యం చేసి విష్ణువు చేతులు తన్నెను

ఊరబునంత్రైలూ మాహ్రైనవు అనుష్యాంగానతపస్సునవలనకవరం
అంత్రైయమార్గాగావుండెదని చెప్పెనాకవరం అంత్రైతెప్పగాంతుజూలయా
అనిచెప్పినంత్యాన యూరం రుక్మసుడుఆ మొహంబాత నాగరరం అంత్రా
తపమ్ముని నెత్రైన వెయ్యి పెల్లగా భస్మమై పోయినాడుటపుడు యూరుక్మ
సునిపుత్రవంబాత లింగ ప్రజుడైనాయూ వృంద్య యూశ్వరుడు చెత్తు
శ్యయూశ్వరుని త్రైతా యూరాక్మసునకిసం హరించినవృత్తాంత్రంచెప్పెర
గన్నూ యూశ్వరుడు ఆ తెలా వింపెప్పబొల్లిగా వింపు బాటవలెనని చెప్పెనాగ
నటవిష్ణు తిరుగా ఇస్త్రీ రూపం యెత్తెను గన్నూ ఇత్రగం వృంద విష్ణువు
బూవిరు శ్వరుడు తెలాచెంబు ఆ లింగమం చెను తనె నూగనటం అపుడు
విష్ణు చెప్పాడెను గన్నూ అప్పుడు తెయ్యనారువుప్పాత్రై అయినొత్తు
మొయిగతి అని అడిగినంత్యాన వూడియూ పృండి హంహరపుత్రుబుఅని
వుండువుగాక అని హరిహరులు వరంతెత్తె నాగన్నూ వేడవూయివూ
ఇకెంస్లెఅన్నులువరులగడి అని చెప్పెంబునశ్రీ నవత గాత్రం వృంది అన్నది

గౌరీమాయువరుసళంమహాత్మ్యం

పూర్వము అనేక ల్వకాలాంత్రరాలు తింక్షయు బ్రహ్మ
సుష్టి కత్రైత్వా మెరకు యూస్రై సముంద్రు అనేకమూలు యూశ్వరుని
తపస్సు చెస్తూవచ్చెను దన్నూరుఅన్ను మహాలింగ్గాను త్రికలు చెశ్ప్రా
జచెస్తూవచ్చెను ఆయుకెమ్ఫ బ్రంహ్మకు శ్రీష్ట కత్రైత్వావచ్చెను అపుడు
బ్రంహ్మ శొభనం బ్రంహ్మవింకొశ్వరుడు అనినాటు పేరుతెల్పెను
దక్ష ప్రజాపతి అనె పూర్వ ఋషీశ్వరుని పెత్రసం
త్రైసం ౧౦ మంది వలి ఆపుత్రులు వైలుఘ ఆపత్యం వళ్ల చెయుచెయ
వెనని వృద్ధాన్తె బూరా వృంద్గాం త్రైకుంరా భూపతి మాడ చబాంత్యాప్స

త్రయుసేవ పెంధ్యాగా భైమన్లోకో ప్రమాదితి అమ్మ వెన్నెలదక్షప్రజాపతికిథా
క్షాయిస్తావిధనే కేరా మాజైకె కత్నేను ఆ పెక్కాలలకు కోధనే వన్నిగెను విష్ణు
వు మొదట హాం తోంపత్వవట్ల శైలాఖాం భిపతి అయ్యాయాశ్వరుస్తావిరా
వారం చెళరిగ న్నాపార్వతి అనెను మె వి చోంటెంా ఏరమెశ్వరులుభుఖ్యా
నవ్వంద్దగా యారదక్షప్రజాపతి పరమెశ్వరులను దూషింగా చెస్తూ
వచ్చెబుండి ఆ ప్రాణ తొలగమని మోయాత్రె నుడ్డి మొఅన్నా వృసనం బాత
మొనరాంతెకను లక్ష్మణాబాయి వృంద్ద చైఖ వాగం యాత్రాస్థా కాళన
వాంద్లా ప్రవాలతా పళయాంస్థలుత్తి పిలువకనె వారావా బెవ్వగా
ఉమ్మడి పార్వతికి పరమెశ్వరు డిత్తనె నువమాంతంద్ర యాంగముస్తా
ముగ నెనున్ను పిలువక పోయా నానెనొప్పు వచ్చెనని చెప్పెను: ౯
అందుకు యీశ్వరుడు నేను పిలువ నంద్లా
వల్ల ఆయాగ శాలకు పైకెనిమ్మి లక్ష్మణాబాయి తనమా తండ్రి యజ్ఞ
ము కపాయా సితి లగా నుతేరా పెళ్లి వంటి నిమ్మి యింతెవ్వాలవారా
రాన్నావిరాహం చెయమని అని స్వామిచెప్పరి అంద్యుత తండ్రి అయ్యారాడు
మొయాత్రె కొమారుడు కపునా అని చెప్పి స్వామి యాంభానం చెప్పెబులు
అవారి యాగశాలకు పార్వతి దేవి వచ్చెను యీమె కోరా దక్షప్రజా
పతిలు: బాబాయి మోన్నాడ కపావుని గన్నలు అయ్యవార్ల బాల
వ్వసన వైస్వామి చెప్పిన ప్రకారం నడి చెనుయిం మొక్కద వచ్చెరా మొత్త
వచ్చెనె అన్న అ భార్యబాంతి అగ్ని ప్రవేశం ఆ మొగుడుపూర్ణ పేతులవారి
దెవతలు శ్రీలువారి అగ్ని ప్రవేశం కాపాడాన్న వృద్ధాత్మ తైఅగ్ని వల్లాపెళ్లి
అంద్లు ప్రవేశం చెసె నాయాయం స్నా పేతుల దెవత యిస్తాయి పేతుల
వరుసాలు ఆసంస్థ ధనానవ చెప్పుం స్రిలిగ న్యు వయ్యా చెప్పుమవారు
చెప్పదు అనిపుత్ర హంబాంత అగ్ని హొంత్రుడు వర్ధం నప్పం ఆయ్యా ప్పుడు
స్థానాల్ల బి స్త్రాం లయూర పన్నీ వాం స్థావుం ద్దె నుగన్ను వమయాంత

పక్షిగా అవతరించెను తర్వాత మొట్టమొదట దేవతాస్త్రీలున్నారు ఈ రూపం
గా అవతరించినది ఇప్పుడు వారు మయూర రూపంగా దేవతాస్త్రీలతో
ఉన్న ఓంకారం కళావిలాసం చేసే కొరకై బ్రహ్మ తానన్నారంభించె
తెలిసికొని ఈశ్వర తత్వంలో స్తవం చేసుమని మూలమూల మందున మయూర
సప్తాంగగా ఈశ్వర ధ్యానం చేస్తూ వచ్చెను ఆ తర్వాత మయూరాంగ గాంచె
సు మంత్రము చెప్పెను ఈ ప్రాంత వేస్తు వచ్చిన బ్రహ్మలింగం వెలసెను ప్రాంతం
ఈ క్షేత్రం ఉగా ప్రాంత్యం వచ్చెను మరియు ఇతర మంది దిగ్విజయం చెందిన వారిలో
పెద్దపలిం చెప్పె కొరకై ఇప్పుడు పంచక్షేత్ర మందు గంధర్వ నగరి వివరిం
ఛిలుగ్గా సాంఖ్యసాధు అవతరించెను తిరువళ్ళూరు తిరువారూరు మండలి
నె లింగ ఓంకారం ధ్యానం చేస్తూ చేస్తు వచ్చెను గనుక ఈ రూప దేవ
లింగమే ప్రత్యక్షముగా వృద్ధి చెందినది అప్పుడు మళ్ళీ దేవతాస్త్రీ
లు మొదట మహాలింగ మూర్తిగా వృద్ధి చెందినది
ఇప్పుడు అంతర్యాగ రూప మయూర రూ
పంగా ఇప్పుడు ఉన్నారు దేవతాస్త్రీలు ప్రసాదం చేసిన విబుధుల భోగ
ది లింగ స్వరూపంగా అవతరించిన లింగమూర్తి లింగ స్వరూపంగా
సప్తసముద్ర అవతరించి సప్తతాళ ధ్యానం చేస్తూ వచ్చినారు దేవి ఆ క్షేత్రం
చక్రపాణి మూర్తులకు మయూర పక్షిగా మొట్టమొదట సప్త లింగ
ఈ స్వామి దక్షిణామూర్తి వృషభ వాహనంగా ఆ లింగా భాస్కర
క్షేత్ర మందు అవతరించినది ఇప్పుడు మయూర రూపంగా వృద్ధి
మహా సాంబశివ భువన ప్రార్థన చేసిన మొదట నాట్యరూప
లింగ మందు వృత్తాంత ఇంద్ర సభాపతిగా నున్న లింగమూర్తి కలిసి
నారు ఈ దేవతాస్త్రీలు ప్రకార లింగ రూపం బ్రహ్మ వృత్తాంత లింగ
లున్న సభాపతులున్న ఇంత్యాం కొరకై ప్రార్థన చేసినందున
లింగము ఎవరైనా ఇప్పుడు మయూర రూప పూజ చేసి బహుతరముగా

గారు వృత్తాంతము విశదముగాలో ఉంచబడియున్నది అందులకొరకిన
సభాపతిలో శివతత్త్వము సభాపతులు వ్రాయబడిరి అల్లా వాయు
సనారెవురు ముందుగా గారావతెనీ నిశ్చలధ్యానచేసిరంట్లు వల్ల శ్రీప్రకా
రమే స్వామివారనుగ్రహించి దర్శనమిచ్చి అభయమిచ్చిరెంటను.
అప్పుడు మహాత్ములు వారిని నాట్యానికి ప్రవేశం బాండుమం చేసెనట
నేటికీ ఆ వెలసిన క్షేత్రం కారిమయానందం బాయినట్లు నాచర్త్రవాంక
ఆచెరెను. అప్పుడు వ్యాఘ్ర పాదుడు పతంజలి మహర్షులు ఉండుచుండ్బ
ను కాశీవిశ్వేశ్వరుడు సమాధిపూర్వముగా వెలసియున్న వాకాలియందు
గంగ నదీ బీటుమంత్ర దివ్యక్షేత్రమనుట ప్రసిద్ధమాయెను
రూపతపస్సు ఫలించబడినట్లు మహర్షులు పల్లె వద్ద ఉగ్ర వారిలో
కలదు వాసంగా వున్నారు.

నాధశర్మ అనవద్యుల కథయట

దేవ్వా అనే శ్రీ వల్లి మణికర్ణిక తీర్థ దేవసిమయం మహాయాత్ర
యంత్ర తపస్సు చేసిరిగనుక మోక్షం అందరి నాధశర్మ లింగం అనే
శివలింగం అగస్త్యులు ప్రతిష్ఠ చేసిరి గనుక అగస్త్యలింగం చెరుంకొడుప్ర
జ చేసెనుగనుక దెబెందు లింగేరి అగస్త్యుల కాలంతెలుచెరియాలాయాత్ర
చేసినానే తెలుపెంద్రు చేసుకుని మాయమూర నాధుశాస్త్ర వుచ్చెన్నదియే
అలాంగ్ని రెతుంనాలో గర్భవేస్తుయుత ప్రంబు మహర్షుల వంశాదాసం
గ్లోపుండ్రరి అప్పటి లాభం గావున్నారని పురాణ ప్రశస్తి తెలుపుచున్నది.

అగస్త్యుడు మాయా రంగస్వామి భగవత్పాదుల
ఆగ చెరిటప్పుడు అగస్త్యులు జంగ్ర సైరతు తూర్పు విశాలపట్టణాపర
నారదమహారాజు ప్రతిష్ఠ సుందరేశ్వరుడు మహాలక్ష్మీ మెళ్ళుకారద్యం
వద్ద పొంప్ర రాజుకొనిత మహర్షి శాస్త్రాయసంపస్తారు పరిపంచస్తూ
శిలాజిన తెగవారు పన్నగామాగం తిరువళ్ళిం దూరు రంగనాయకులు

పరశేబాదులు దక్షప్రజాపతి యాగం చేసిన స్థలం వీరభద్రేశ్వరుడు దాదయగా
వనము యిందున్ను చెర్కాపుమం చేశిరి ఇది మొదలైనా అనేక తీర్థం తోలితా
6000 ఋషీశ్వరులు నింబెరి తపస్సు చేయాపంచ్చ కైలాశం లోబడ్డ
ఈ యిందున్న నరనారాయణ సిద్ధులు తపస్సులు ముక్తికై కూరున్నారని పేర
కై యీమాయామాయాక్షేత్ర మందున్ను వాసం చేసి పుణ్యస్థలాయిమాయక్షేత్రా
నీ పాత్రంన్ను లనన మనిన్ని మాయాక్షేత్రమనిన్ని పెద్దలున
క్షేత్రమని అన్ని పేరుతో ప్రశస్తిగం చెప్పబడుచున్నది.

హరిద్వారము యింకా సాధనం తీర్థ చేసేటప్పుడు
యీ స్థలమందున్ను శబ్ద శక్తి మొదలైన రుద్రభూమి చతుర్థాదులున్నాం
గ్గనాగ్గ = శివ = అనే అక్షరాలు రెండు మొదలు = త్రాతి = కుశికపల్లె
= స్నానము = వాడవ కపల్లె = ధ్యాన మంత్రాం తుదిపెద్ద = సమూహ =
వెంటవచి = చతుర్థదినాలు = నిలువు నాలుగు చేరిమొదలైన
బసిరి = బ్రాంహ్మ మొదలైనం = పరబ్రహ్మంతో కప్పబడు = అనంత గ్రంథము = మొ
మాయా = తారకై అలు తోడున్న శివనామ రెండక్షరం ఫలంగా తల్లె నదుల్లా
అక్షరములకు = ఆయాయింత్రం కార్యరం శ్వాసం = యీప్రకారంమొ
క్షేత్రాలుకొన్నటి దేవతలున్నారు అరుదైన కోటి ఋషులున్నారు బ్రహ్మ
విష్ణు రుద్రులున్నారు వృషభంగా తెల్లవారి యీకాలె తీర్థమందున్ను
పుణ్యతీర్థ స్థలం సాధనంగా యీవృషభా స్వరూపం ప్రకాశము చేశిరి
ఇప్పుడు యీకాలె తీర్థనది మధ్యవృషభాంపైతు పుణ్యతీర్థగన వృషభ
తీర్థమనాబనుచూ వృష? యిందున్న పాత్రలు దివి మాయా
రూపం త్రైలోక్య స్నానము చేశిన ధ్యాన దివ్య దేహంతో అభయాన్ని
దే ఆవిధం గంగా సంధి తీర్థస్నానం పైన స్నానం ఘనమైన గోదానాలు
ఆదిని అన్ని తులామహాదానాల పెద్దస్నానం సూర్యతర్పణ స్నానఫలం
అనిన్ని సకల దానాలు మొదలైన యీపూజలు దివ్యదేహము సకలపాపని

వారణ మని అగస్త్యుడు చెప్పుతూరు అనేకత్రా ప్రసిద్ధిగావున్నది.

మధుర సుందరేశ్వరుని లీలలు

మధురాపురి పట్టణం సుందరేశ్వరస్వామి మొదలైన
ఉచాంత పాండ్య బాలాపాలు మొదలైన మొత్తం చరిత్రలు.

పూర్వం మధురాపురి పట్టణమందు శ్రీ మీనాక్షి సహిత
అయ్య సుందరేశ్వర స్వామి ఆ పట్టణము రాజ్యాధికారిగా వున్నారు
శ్రీ సుందర పాండ్యుడు అనేనామధేయం కలిగిన రాజ మొక
బైరాగి పతిగారు రాజ్య పరిపాలన చేస్తూ వస్తూ కొన్నిదినములకు
పాలించి సత్పుత్రుడైన కుమారుడు పుట్టెను తప్పు స్వామివారు
పుత్రుండగా వారు పాండ్యరాజులు అయినారు
పాండ్య నీతి తో ఉన్నట్లు మానవుడైన సుందరేశ్వరస్వామి బిడ్డ
రు గారు రాజ్యపాలన చేస్తూ వుండగా కొన్నాదినములు ప్రసన్నుడు రాజ
ప్రతీశ్వరుడు అనే మంత్రి తో మనవర్తుల రాజులకు అనేక రాజు
కాలమున పంపించిన సేనావ్యూహములు తెలిపెను తక్షణమే కార్యదక్షు
డై ప్రయాణము చేసి పుత్రుని శాస్త్రములుగా తీసుకు నిరంతర అనిరుద్ధ
ఆజ్ఞాపించినంతనే అదే ప్రకారం మనో నిశ్చయంతో పయనమై పట్టణము
మొదలు ఆ మంత్రి మాణిక్యవాసకులు దారియందు తెలివతో వస్తూ వుండగా
అక్కడ స్వామి ఆ సుందరేశ్వరస్వామి దేవాలయ ప్రాంగణాన్ని
వచ్చిన బ్రాహ్మణుడు మంత్రి మాణిక్యవాసకుడు ప్రయాణమై వచ్చి
బహు సుందరం కలిగిన ఆ గుడి కట్టించినట్టు
ఆ ప్రకారము ఆలయం ఏర్పడగా కట్టి ప్రతిష్ఠ చేశి మంత్రి కావలసిన
రాజు తీసుకున్న నాణెము చెప్పి మంత్రి వారు రాజుగారికి బ్రాహ్మణునికి

తనిపించకపొయెనందున్ను యీమంత్రి వాతప్రతిశ్వాయుడు మియుక్ష్యాన
వం ప్రధగన ప్రసాద్యములు యీలయం గాంచెప్పునా రనితెలుసుకునిఇటుం
తెక్కవసొప్యాములయందున సభ తెగా యీ ద్రవ్యం బాంతుమ్ముల్లవద్దయూ
రు అమ్మనార్ధసాన్యాముకి ఇచ్చే మంటప కమ్మగోపురప్రాకారములు కట్టిం
చినందున్ను ద్రవ్యాలు లకతరుగగా గుంటూరు యింకా గ్రాబల ద్రవ్యా
కావలెనని చెప్పపంపించెను ద్రవ్యం తెప్పించి తుకుసాన్యామికి వ్యాఖ్యా
నడిపించుముథంరాష్ట్ర రపంపెను సేవెకులందరుకున్ వర్ణవత్ముంచెప్ప
నది సాన్యాముని తెను గ్రాముల యారిజుము బుంన దేశాన్ని మ్ంబసంఖంది
డి వచ్చినుమ్ములు కాశ్మర దేశాన్ని గ్రాం లనిముక్తాంపంపించిరుందున్నారు
రెండ్లనెలుబులోవ బుచి రులుఅని చెప్పునందున నరు బాఖ్యనిజమె
అనిపించెను. యీ గ్రాములాకు సానందున్ను నరులుకు అప వన్నుక
తెలంబిమంత్రి వాత ప్రతిశ్వరు కట్ట బాలుకో పంపెకనిందాకొన్న
వారికిష్టు చెకి నంతరలో వాంత ప్రతిశ్వరుడు అనుప్పపవెలమ్మియంట
రెశ్వరు కట్ట సర్వ దానమనపలనుప్పరకుచెప్పుప్పున్న పంట్లువళ్ళసా
ముకి మనభక్తు నిది గ్రాముని యిష్టం ఆజ్ఞ చెసెను యిమారింపకివ
గద్వాల్ వృత్తర్య చెకి మరతండ్లన ఆయి పట్టుకరమ్మని సాను
చెయాతోను తెలిపి అంపె గ్రాము గాను వెరిలాను నుంచెకర్పులై
మెలశరంగా మా తెమకొన్న మొంగా మథురా ప్రతిపంబన్ను పొమెను.
శ్రీ వాంతప్రతిశ్వరుడు దాబుకు గ్రాము వచ్చిన
నవిలనివత గమునం చెప్పలు అని శిరా ఉమ్మాళి నె కొలుబుచ బూలాని
నం వైలోఅన్నెగ్రాము వృత్తుకు ఆశ్వాలు వచ్చి వుంకగా బూలాని రాబాంత
ఖొంత్ర మార రమాం వ బునంత్రయాగ్రాములబానిగల వంశెలవచ్చి
ఆసాన్యాములవారు సంబరాల కుగా త్రయలూబు వచ్చిపి ప్రొబరు బుకు
వెచునది వెముంరా జా బూలాక్వాలు కావలో తంలుపుంన్ని ఖాన్యాలు

మనం గ్రామం కొచ్చి ఏడు దినములు అయిన ప్రయాణము అయినట్టి పుత్రుడు అశ్వములు
నాగరదు మంత్రి వాత ప్రతిష్ఠ గ్రాసం బియ్యం అన్ని పుత్రుడు అశ్వ
బనిమనేను అయ్యాను ఆని అశ్వాలు వదలినట్టి మాది మాట పరి
శ్రమ అయినంత తొలు రాజు నన్ను బాలాంతర పక్షం వారి చిత్తం కైనది అప్పు
డు వేయి రాజా నేను త్వరగా కొంత సేపు అడిగను అయినా గ్రామం అన్నా
నని వశం చేసుకొని తెల్లవారి అది ప్రయాణము చేసి తెల్లవారి
అని చెప్పుతున్న రాజు మనుష్యులు తెల్లవారి తోట మనం అయిన
ప్రయాణము అయినట్టి పుత్రుడు అశ్వాలు నాగర అని అంతా ద్రవ్యం
అడుగు తోటలు అని తెలిసి ఆ రాజు అన్న అశ్వం బలవంతము చేసు
కొని సంపాదించు నేను భక్త మానం చెప్పి పంపించెను అప్పుడు సాక్షి
మిత్రులు వాడు అన్న వారి తెలుసు మంత్రి వారి
ప్రతిష్ఠ రాజు గ్రామం నిమిత్తం అయిన ద్రవ్యం మనం
చేసుకొని అయినది అడిగి పంపి వారి నాగరము చెప్పి
గ్రామం గా వెళ్ళి అయినది తెల్లవారిన తర్వాత పరివారం ప్రయాణం
నది అని చెప్పిన సాక్షి మాయ మరి అన్న వారి మిత్రులు తెల్ల
వారిన తర్వాత పరివారం తీసుకొని వెను భక్తుడు వారి ప్రతిష్ఠ
కై అశ్వము అది గ్రామం పట్టణం బయలుదేరి తెల్లవారి
ప్రయాణం గొప్పం చేసి అని చెప్పిన అన్న వారి మాటలు విని
పదమూడు నెలలు అయినది నదికి వెళ్ళి పట్టణం నది
దగ్గర తేలియను సమయమున ప్రయాణం తోటకు
చేరుకొని అప్పుడు మన భక్తుడు పుత్రుడు అని సాక్షి
వారి అన్న సంతోషం అప్పుడు సాక్షి
మిత్రులు సంతోషించి నది వెళ్ళి
రాజు ప్రతిష్ఠ పట్టణం వెళ్ళి పెట్టుగా ప్రయాణము చేసి

యూరోపియనులో వ్రంకష్ట జనులు మంత్రప్రధానులు వీరి రాజ్యమేయలంత
వారి నంత్రెక్కరంబు బాగాబి మానవిమే బయిర్జం చేప్పనేయాన్ను
వాని మంత్రి వారి దిట్ట్రాచెశి నంధ్యా ద్రాశి ఘర్యాశి కమోంలి వనుష్యులు
నిశ్చ వ్యవధానంబ్లాక ఉపుదుత్తన పియనులో వ్రంకష్ట జనులు ఉందరి
కిం్ని యం ఉంబ్లు ఉంబస్ మాత్రం ప్రమాణం కొంవ తెనము దపు వెరల్లు
పైదుగు మెట్టు దిట్టపెరి కష్ట వెయం ఒప్పుట [illegible] వని పురి పకవెరి
ఉపుదు ఆ పియనులో వ్రంచె న కెలజనులు బాల్ల వారి యంటపారి పెరా
రాజ్యం చేష్ట వెసుం వ్రంక్షగా ఆ పియ్ల వలంబైఖ యనిసి వారి వాల్లి
విడిం ని కిం్ని మెంబ్లు బాగం చేష్ట వేయవలెసినంధ్యా ఆయనిసి విచిత్ర
ఉయాల్లమేని నవనం చెసెంచిగనెల్లఆనా పూర్తిగానిసి దాన్ని తెలియచేప్పుట
యల్లదాస్ని తిన్నా ఖ్రేకా తెదవ్వేఖరితి మేయియాన్ను వెయంబ్లు దాబిరెక్క
ఇవెరుం రల్లనంల్లు అంకరాభిపత్తి ఉజ్జాబురవ్ర పద్రవం గాత్రంబ్లాం
దాన ఆయనిసి విది నిందవ కసనూ ఎమో ఆయస్సు ప్రతి ఉల్లాసం కరి
శ్రాల్లి ప్పలికారం చెస్తూ వ్రంకెను.

లోకరు బ్రాహ్మణులు యనిసి విదెవ్వుటెప్పుడ విచి
ప్పు వెర్యామత్రి నె వెక్కన చెరి ఉల్లాసమాన వచ్చేటయ్యా స్వామి తెలియ
సిని దాని వయంటి ఆ ఆనాత్ర హం బాలువృ పైఖ యనిసి వాడియాపయ
గాసృక్షు విం్బ్లు పైఖ పైలుకి నేయంల్లి పైఖ పెంరబ్రాద జాప వెసుకుని
అవ్వ దేహం తెరు బద్దు యనిమానిసిరి దాన్ని యంఖ్యపాచి తెం బ్రాహ్మణ
వారికి దా నానెసూ మోంలి వెప్పవాయి మెమెనుపనికడ్డి అని ఉరిగినంధ్యా
నొవ్వుబార్ది ఉంబ్బు వత్తరు పలుష్ష వదాంవృ ఎనార్ల వెనిం్బ్లాంబి ఆ చేష్ట
వెరెటం దాన్ని తాపసాం ఉయాపుటి కెం్ని నాకు తోంలి యాచిత్రం ఉల్లు
అమో మాత్రం నెలపెట్టు ఉప్పానిసి దాన్ని ఆయనకు వత్తె పెట్టువాన్ని
నిలిచి వేసుకొని ఆ చేష్ట వెయం ఉబి చెప్పవలయనె విదాని వయాటి విరి ఆ

[illegible]

వైభోగ్యమాసేవింప పర్వతము యొక్క బయలు మూర్తి లియుని ఉపాదిసను
ప్రజను బుంన్న ఘుంబడి శయూమన్ని యూచేలంచ్చు ఉపాసృపట తిసన్నారన్
వాసిరి ఉప్పుడు యూజనాలు ఉండ్రపరి తెంన్న సొప్పుడు మొత్తం మూయువారు
పంచెత్తు సాసేవిరిను తురూలి పనిగా వచ్చిన పృథ్విరంజు మున్నినవచ్చు ఉంటి
రింతెం నిరంజు వెతెంచలయ్యు మంత్రి ప్రధానులు సామాజనులు తోన్నవచ్చ
వేడెబ్బి తరలి నిప్పు పుష్పవం తృప్పలట్టి యొందావల్లి స్వామి దర్శనాంఘ్రిపై
శితెరూపన్న యొక్క నాళి విసర్జాలు ఉపశ్రేయుపాదాలతోడ యొంక్కబాలు
మోమాటి ఉంగరంవిమ్మ బాలుని ఉప్పుని ఉత్సహతి ఉయ్య సుందరేశ్వరుల
ఉపకొళ రాణిగా ఉన్నప్పనువు ఇంటు ఉనిన్న నాండవారిని భక్తుడు
వేదపు విశ్వరులు సర్వులు తెల్పు వచ్చేలగాన్న వునదిన్న నామరూపు
తల్లి అని చెప్పినందున్న రాజులు తీర్థ ఫలాదిబాలవారి ఉమయిలంతప్ప
వారు ఇక్కడ ప్రదక్షిణ్నసాగరం చెలి స్వామివారి తిరుపతి శ్వరానాం తెలియు
త ఉపచారం గానిన్న రొమ్ము చేసిన ఇని వాలాతివారు పడి యున్సరింత
లనతో మంత్రి గారున్న దృవతనిచెప్పినందున్న నామోత్తర వావాణి వాంత
పరిశ్వరుడు రాజు తోం పలుకలిగాలియు సడె స్వామి యొక్క భక్తి బొంతవారు
పంచాంగాలు వాలు వెళ్ళి తోలిసి దేశాలు సంబరాంబులు ఉలసంబురాజు
మూవలు వాతనాం తిల్లి వనంచావం క్షపటిన బీతం బరక్షేత్ర మందుపాల్లి
సభాపతి రాగనం వెనక తోమ్మనిరెండ్లు స్వామి తృణపాదాలు పడంబుజపోస
గరంన్న వెల్లి యూక్షేత్రయాసం చేస్తూ వుండె రూలు ఉపయువ లెనయాంతె
జ్ఞానాంతర యంత్యు పవారం చేస్తూ వుండెను.

ఉల్లాసంగా కొన్ని దినాలు పైన యిటువంటి
పర క్షేత్ర మందున్న స్వామి ఉనికి తప్పు వుండె తెల్లవారు
ఉబ్రాహ్మణులును వెంకటరమణ గారు వుండి ఉన్నానాలు పాంచ్చలు
ఇవాడ వెళ్ళు లాభం వుండు సదూంపి స్తూ ఉజ్జాన మార్గం బాతవా

రియతెరొంన్ని కొండ్లరితి కింకెంపశాఖం చెస్తూసంబాంధం చెస్తూప్రండెశం గంధములు యీం బితాంబర క్షేత్రాన్ని పఖరిపఖునంత్రజ్ఞయుంతెల్లవారు ద్యాయులు బ్రాహ్మణ్యము నునిండా ప్రసంన్నాలు చెశినంత్రజ్ఞతెల్లవారు యులుబ్రాహ్మణ్యము చెయుంపు రిగను గుతపడు ఉపాధ్యాయుల్లు మొదటి యీ శ్వరుడు ధరించి విభూతి ధరించినందని చెప్పితెరెయుంగ్వరుడు విభూతి ధరించినందువల్ల శివుని మొహాత్మ్యాతెల్లివారు విభూతెమేమి పంచ్చుకుంతెల్లివారు మహాత్మ్యం శివునికా విభూతికాం అని అడిగినందుల్లకు దాయుంతెల్లవారు వుపాధ్యాయులు బ్రాహ్మణ్యమున్నత్తెరల్ల చెప్పలెక్ వసనపడు తూ బ్రాహ్మణ్యకౌతము యునిపేరుమును దవని రిబాండించి మాయిబ్బ్రాండిరి గన్ను ఆరాధ్యసభాపతి రాత్రిస్వప్నం లోపలి బెబ్బ్రన్నిడ్లు చూపాలు వంతప్రతి శ్వేతులనెరాడుయుంతెల్లవనంబ్స్ వృంనాదు ఉమ్మనైదు చూచెపియాు కైవచ్చరాడే ఉమెనకాళీయను అని చెప్పినందుల్ల ఆతెల్లవనాంత్రవము ద్ద సంబ్బరించు తొంత్రండెనాతప్రతి గ్వయుదవచ్చి తివచ్చి వెత్తుచినమ్మకు ఉమనాడాయుతం యుంత్తె వేసాండెను

తిరుపతి యసంన్నదానమండపు యింబ్రాహ్మణ్యాల వచ్చు బాండ్లపనం తొంత్రంపృగా స్వామిని ఆకాశగంగ గొయుష్టిపి స్తెరాంపునెను ఆవడిమయుంయనడి వెట్టినాంకు భక్తుడు ఉన్నప్పుడు ఉతివ నొమొక్కత్యాసుయు ఉనె నాంబెద్ద వాండెబ్బ నాపాటేయయుల్లు ఉయ్యా తెలుసునె కాని మొంవరి కి తెలియదు అని చెప్పులోపెలు మొదలవాడె అని చెప్పినాండు ఉల్లనె విరుగా ఆతెల్లవన మండ్నాసుంబ్బరించి నాతప్రతి శ్వరుడా బాయిని మా కొక్కె వాన్సులు అని చెప్పరితప్పుడు స్వామి చెప్పి పెటుచాలు నారనతెలుసుకొని వచ్చినారు ఉప్పుడు యింపాధ్యాయులకు సవాండ్రానమారగం గాంప్తుండు వృంయు ఉల్లులొ వెరనంత్రజ్ఞ పూజచేసి విభూతిం మీల గాం ఉత్తరం పెనుగన్ను ఉపుడు విభూతి వేశివున్ను మయి

త్నాంసతూంనమై అంత్రుల్ని అంద్దమొంమ్ములసమాధానంపడుతయూఅన్నారు
ఒ శాబుంక్ష సింహాంద్రలు యూ వ్వవహారం బ్రహ్మంలజాయాలంకాతెరవలె
నని చెప్పియూంమొంకొక్కలాటుయిఅన్న యాంబ్రాంహ్మయింనట్లసింహాంద్రయునట్లు
మొం రఅయ్యవారు కాంచీపురంలో మొళ్లరాజువద్దికివ్యెయినంత్తలో
ఆ మొళ్లరాజుమీ పృథివంగరమాత్రైగనక ఆ మొళ్లరాజువారిం
స్సదయ్యతొంవరుమూట్లదిస్తేవారులెక్కయిఅని చెప్పెను అంతయు వలనయ్యు
మంత్రసింహాంద్రలు వైలుదుజారెమొంయమాట్లు ఓప్పునన్నయాంమాట్లుదిం
చ్చీనవార్కిమిమి శిక్ష చేసెల్ల అని చెప్పినంద్దు మీరుఏమిప్రకారంచేస్సె
తె ఏప్రకారం శిక్షచేస్తునుఅని చెప్పితి అప్పుడు యీ సింహాంద్రలువాళ్ళ
నదిమొట్టుదించ్చునివాడ్లు రాజ్యలగాయిల బెశియింటాలో తఅదిశాలిఅని
చెప్పితిగనక్క యిమాటలు జాయాన్న అట్లే జరిగెను.

యీరాహిపడుదవాట్లు దించ్చెమొరకుసింహ
ద్రులువారి వంశ్యంతొ పుష్యప తల్లు మొత్తె వారిసంవత్సరత్రయమువృత్తి
చినపృటేకిత్తి మాన్యంకు తెసిరాపునాయ్యె అప్పుడు సిర్సయిమొహిదించ
వానిరాజుపృత్తకమైశినందువల్లఆంత ప్రతిగ్రహీదుదయ్యెమావచ్చె
వారసులువింకటేసుసాయ్యులు నిఉందపెప్పినవారిస్సలు ప్రస్తుతం ఉండకయిన్న
దాన్ని వెతయిన్నీ ప్రతిష్ఠ భగవంతునివల్లనురాబిందిలక్ష్మీకాలు
ఉద్యోగంచేస్తూ చదువుకోచూనుయున్నాడ్లని మానసకంగాపృత్తిస్థాచెప్పెను
గనక అప్పుడు మొళ్లరాజు వారింసంతోషించి యీసింహాంద్రులనుమాంఛ
మాట ప్రకారంగానే వారికి ఆయాభాగలూచ్చి ఆదిందిచ్చెసెను
కొన్నిదినాల్కు వారుపురోహిరులుగా ఉన్నారని తనసేవాయిసంచెని భగవంతు
నిఅనుగ్రహంవల్ల మోక్షంపొందెను వారు ఉపరివత్తకం మొదటి
మొక్కసింహాద్రుడిన్ని ఆ యప్పపతి అయిన సుందరవెర్వరసాయులు అనుగ్ర
హం సింహాద్రిం ఇక్కమాని అక్క నిలుమ్మి మోక్షంపొందెను. అయితే

యిత్తని తెమ్మూయడు జనన్నాథ పాండ్యరాజు పాలకుడుగా ఉన్నప్పుడు మనోహర
రాజు యింటి రాష్ట్రపతి తెనాన్ని ఏర్పన ముఖ్య రాజ్యం చేస్తూ ఉన్నారు
నిదయ ప్రాంతాన్ని ఎప్పు మారి ముఖ్య పాలించెను. ఉత్తమ తెమ్మాయలు ఏక
దినాలు ఉరు ఉత్సవం చేస్తూ వచ్చేటప్పుడు సుందరేశ్వర స్వామి మదుర నుండి
కొండ మీద తెచ్చి ఉత్సవం చేసిన సమయాన కుంకుమ పాండ్యుడు తెనాలు ఉత్సవం
తీసినారు. మనోహర దినాలు ఉత్సవం చేసి రాత్రి పంపెను. ఉత్తమ తెమ్మా
మాయలు ఉన్నారు కార్యం చేస్తూ వచ్చేటప్పుడు తర్వాత మధుర దక్షి
ణ స్వామి ఉత్సవం చేసిన సమయాన తెరువూర పాండ్యుడు తెనాలు ఉత్సవం
తీసి రాజ్యభారం చేస్తూ వచ్చెను.

కుబ్జ పాండ్యుడనే వాడు రాజ్యభారం చేస్తూ ఉండగా
చోళదేశం చేరదేశం ఉన్నారు రాజ్యం చేస్తూ రాగా అప్పుడు చోళరాజు
తన రాజ్యాన్ని ఏ కాలం చెప్పి ఉత్తరాన వని శివ్యారిని మా మంగయర్క్క
రసి పాండ్యరాజు కుమారుని వివాహం చేసెను. ఇట్టి రక్త బాంధవ్య
సంబంధం చేయగా చోళ దేశం చోళరాజా కుమార్తె వివహం చేసి
ఉండగా తన వెళ్ళారిని భార్య మంగయర్క్కరసి బంధువులు ఉండగా
చెప్పి కుబ్జ పాండ్యరాజు మత రాజు జ్ఞానసంబంధులుగా ఉన్న
పతి మంగయర్క్కరసి సుందరేశ్వరుని భక్తురాలుగా రాజ్యపాలన చేస్తూ
వుండెను. అప్పుడు జైనులు వినాలి ఉన్నారు జ్ఞానసంబంధు
గా వుండె పాండ్యుల తస్సి ఉగ్ర వ్యాధి పుట్టి వ్యాధి బాధిస్తూ
ఉండగా అప్పుడు జైనులు ప్రతీకారం గా వచ్చి మంత్రి పాండ్యరాజు
కుమారుని పిలిచి ఉపదేశం చేసి ఆయన బుద్ధి చెరిపి వృత్తాంతం
చిత్రం చెప్పి విన్నాను ఉన్నాం జ్ఞానసంబంధుని ప్రవేశం చేసి
జ్ఞాన శివ తేజస్సు బాలుని పాలు ఇచ్చి ప్రకాశం స్వామి వారి
[illegible]
[illegible]

పట్టణంలో వుండేవారు యిన్ని ఇదే ప్రకారం వుండేటట్టు ఆజ్ఞాపించినారు
కారణమును యిల్లా ఆజ్ఞ చేశినందున్ను ఇంత్తె అన్నామేలు బంధమేలున్నా
చెప్పవలె అన్నావని తెల్పిరించినారు యిట్లా తెలుప్పు యిల్లా ఆజ్ఞాన
ప్పుడేశం హోమం చేస్తూ యిచ్చేశిరే అని బాలుడు ప్పసనంతోను ఉట్టు రాత్రియందు
నిద్రపొయ్యేటప్పుడు దహర హస్తాగ్ర స్థానాలు దర్శనం చేసుకునివాళ్లు
తూర్పుభాగాన్ని గాంచెల్లి కొన్ని వస్తువులున్న స్ఫురించె వచ్చి యిట్లు
తెల్పి దీనియిల్లు తెన్న యింతమేలు బంధములున్నాయావని చెప్పితే
ఇది ఇప్పుడున్నా అవాస్తవమే మొర్రపెట్టినారున్ను మనవుడున్ను
ఎలాగే అన్న మహారాజా తప్ప చిత్త అన్న చిదంబర క్షేత్రపాలుడైన
బ్రాహ్మణులు యిద్దరిన్ని బిల్వారణ్యభాగాన తెలుగు క్షేత్రం ధరించి సమాధి
జపం చేస్తూ వుండేవారు. బ్రాహ్మణులని బాలుడు అంతట్లోను దర్శనము
తెలుసుకొని ఆబ్రాహ్మణులు ఉద్ధరించి శ్రీనటరాజ ముద్ర చేసి అంజలి
బద్ధులై స్వామివారు బహుపెద్ద దయామయులై భాగ్యులై
క్షేత్రం ధరించి మొదలుగాని జపం చేస్తూ వుండగా ఆజ్ఞాన
ప్రదేశం చూచెను ఆజ్ఞాపించినారు అని చెప్పినందున్ను
ఆ బ్రాహ్మణుడు చెప్పెను

చిదంబర క్షేత్రమందు వైశ్య బ్రాహ్మణులు తెలుగు

ఆ బ్రాహ్మణులకి సంతానం లేనందున బహు దినాలు భాగవతపారాయణము
చేస్తూ తపస్సు చేస్తూ వుండేవారు యిట్లా వుండగా శ్రీ హంబాయి పుత్రుడు తల్లిని
పుత్రుడు తల్లి గాను యశోద వలె పెంచి యాను అశోకవనముగా వుండగా
పారకాలేదని అయ్యా శ్రీపురసుందర దేవి సన్నిధికి పోయి ఆసీనులై స్తుత
వ్వంద్యులై శ్రీశైలపు మంచి జ్ఞానవంతుడై యిరువది సంవత్సరములు యీ
దివ్యక్షేత్రమందు పాపములు చేసి దుష్కృత సాంతం చేసే పుణ్యం చేయబడలేదు
మొండవారి పేరు సుబ్రహ్మణ్య పూజలు చేసి పాటలు శివబ్రాహ్మణులు యిద్దరును

జనాంతు దైవమంటే తెలియని కాలం ఉన్న చోళదేశ గుండ్ల వచ్చిన పుణ్యాత్ముడుగా
ఆపస్తంబ శిష్యుడైన సర్వేశ్వరుల చరిత్ర మనకు తెలుస్తున్నది
నీ వద్దకు ఇప్పుడు ఆ రాజు కోటలో వచ్చినాడు అని చెప్పిన శిష్యుడు
నేను శిలాప్రతిష్ఠ చేయించి నెలలుగా ఉత్సవములు చేయుచున్నా నని చెప్పెను

సాంఖ్యాయన

శరభోజి రాజు సమక్షమునకు పోయి ఇప్పుడు చోళరాజు
తన ఇల్లు వదిలి బ్రాహ్మణుల పాదసేవ చేసుకొనవలెనని
వ్రాసిన పత్రం చెప్పుడు బ్రహ్మణులకు పిలిచి రాజ్య
ధనమంతయు చోళరాజు ఇచ్చి వేయుటకు సిద్ధమైయున్నాడు
అని ఆ దినమున చోళరాజు ప్రకటించెను
ఆ పత్రం బాగు చేసి ఆ శిష్యుడు ఇప్పుడు బయలుదేరెను.
ఇప్పుడు ఆ మేఘము పెద్ద బంగారు బండ్లవాడు
తండ్రి తీసుకొని పోయిన రాజులు సంపాదించిన బంగారు
వారందరు చెప్పి చంపి వేసిన దినములలో కాదు కానుక
వంటి బంగారము అని బాలుడు చెప్పినందున ఆపస్తంబ
దర్శనము నిమిత్తం వచ్చిన సమాధానం
చేసి మొదట సకల బంగారము బ్రాహ్మణులు
సుబ్రహ్మణ్యులు తీసుకొని పోయిన సంపాదించినవారు అని
సభలో వారు ప్రతిష్ఠ నాడు వచ్చిన ఆపస్తంబ సర్వేశ్వ
రస్వామి దర్శనం చేసి స్వామికి కానుక చెప్పి
స్థానం చేసి సంతోషముతో ఆ సభలో ఉండెను
యాత్రికులు బ్రాహ్మణులు మొదలైన వారు
నదిలో స్నానము చేసి సంతోషముగా చెప్పిన కాలం
నది తీరాన సంతోషముగా పిలిచి వారు వచ్చెను అని

చనవెళితే తన్ను మొయ్యేమంత్రి ఇలలంబాతం నిలయాయిమ్మాడపం
జుతవుంటె తెన్న ప్రంపించె నంత్తేళ్లే రాళ్ల ఉందరూనిద్రపయు మొందాపు
న్నారు గనుక ఆలోచించెయూ మెడపంక్త్ నుజ్జ వచ్చి అంప్పుమనితుంన్న
యోంపు-డ్డైనా స్వామి ఆలోచిరేణ్యాకొద్ది ఉదోబినంవ్వు నచాలా బెయ్యంట్ల
మాత్రం నాల్గు పక్కలా మంప్పె మూపుంటప్పగా ప్రంక్షె నిలా ల్లాయండు
యోపుంద్దె ఉప్పుడు జాబూబూబి త్రైవితయుముతో అప్పుడు
శివవ్వా నాడు లేదూ చిన్న తాంపలె మస్వామి హైస్త్రాంత్రం వెళినంవ్వాన
ఆలోచిని స్వామి తెచ్చె తెంద్కా ఎత్తవేదికి చెప్పాడు.

యుంవు పద్రమఖింబ్బి ఆరాడు మొవరోవరాగా
నిండ్లా బయలుద్యారియుండగా త్రిలుగొ ప్రంక్ష నంద్యాన రుబాత్తన రుబ్బాంలో
వ్రందె త్రైద్యాలవల్ల ఉప్పదనిత్తులబాంతమె మిత్ర ప్రయాసపడ్డ తాక
తెంవాటనారు యిల్లాప్రంక్షగాత్తనగుయ్యెన తాంపంక్ష రుతస్థుయూనిన్నా ఉన్నా
చాలంత్రల యోబ్బ మంత్రిస్తు రాగా రాజు తె ఆపూర్వపద్రవం పడుతూ
వ్రందె సమయమందు రాజా వచ్చి తాం త్రైతులబంధ మేదున్నా చెప్పు
వెలిఅన్ని వని తెప్పలేన్ని చెంత్తాపాయూరు పరత్రయవని వారశాసుయుక్తెం
ప్రతాయాం ప్రంన్నది అప్రకారం చేస్తె తమ్మమేపు వర్తించివారిలోనే వ్రైచాళు
ప్పగాయోన్నినొంది అనిచెప్ప నంవ్వు వేటరుబాసంత్యాలింగా చిన్నెయాతె
చిరకాలు వచ్చిరరుబా వచ్చితెచ్చినంత్తి చయూతాపం ద్యాలు అన్ని
మొందా వచ్చిరి అప్పుడు రుబా తాపం రాసంమ తస్సాలు గన్నూబాలెవి
సెలో వరాన్ని యాలు వాంచింప్పారు అప్పుడు ఉప వుపద్రవం చాంతమై
వరివల్లనని తారగా మవుతుంనమో అప్పుడు వాలపులపుతుని విన్న
యుబ్బునంవ్రవ తాంపం లెచ్చాలు సా డపట్టాలు రివియూ శివెల్లనారు నంక్ష
మొదయ తక్కె మొలా వాకి చెప్తూ మనిచెప్పెరి అప్పుడు మంత్రి పాదిలకి
నట్లా నియూ అనూప్పపతి అన్న కుం ఉరవోపాలు ఇక్కడ పల్లకి పెదబాలి

మరి పక్షి చెయ్యగానే స్వర్గానికి ఎగిరి మొదటి పక్షి ఆ వనప్రవేశమహిమ చూచి
మొదటి పక్షిని చూచి వనప్రవేశ మాత్రాన పాపములను పోగొట్టుకొన్నావు
రక్షించవలెనని చెప్పెను. అప్పుడా పాపపక్షి పాపములు పోగొట్టుకొనుటకై ఆ వనం
ప్రవేశించినప్పుడు అతని పాపములు పోయి స్వర్గమునకు [illegible] పంపెను
గాని స్వర్గము చేరెను. అప్పుడు పాపపక్షి [illegible] ప్రత్యక్షమై
దిగ్గన [illegible] స్వర్గము [illegible] అని [illegible] చెప్పెను
అప్పుడు రాజా [illegible] ప్రవేశము [illegible] ప్రకారం [illegible]
[illegible] చెప్పిన మాటలకు [illegible]
స్వర్గమును [illegible] రాజులు [illegible] పక్షి [illegible]
రం [illegible] మరి పక్షి [illegible]
[illegible]
[illegible] తెలిసి [illegible] ప్రదక్షిణమున
[illegible] ప్రార్థి
[illegible] శివజ్ఞానులు అనే [illegible]
[illegible] స్వర్గ [illegible]
[illegible] సంవత్సర [illegible]
[illegible]
క్షేత్రసం [illegible]
[illegible]
రం చెప్పుచున్నది.

కావేరి మహాత్మ్యం

పూర్వకాలమున పశుపక్షిమృగ జాతులు మొదలగు

నిండ్యాం ప్రబలినందున భూమాతా భూభారం వహించలేనని బ్రహ్మ
వద్దకు పోయి బ్రహ్మను నేను భూభారం వహించలేను కొంగ్రు జనుల
ను మెట్టు పైన నీవే భూమి తల్లి అందువలన మంచి రాజులను మెట్టించి
దుష్టులని చెప్పినందున బ్రహ్మ భూమిని వెంబడించి ఇంద్రుని
వద్ద భూమి దేవిని పిలుచుకుని విష్ణు వద్దకు పోయి వృత్తాంతం చెప్పిరి
ఆయన తనను బహుకాలం నుండి ఉన్న వద్దకు వచ్చి పిలుపు మేలు విష్ణు యిద్దరు
లవద్దకు పోయిరి ఆయన సంబంధం చున్న కైలాస భూమి దేవిని
బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రులు వెళ్ళిపోయి మహేశ్వరుని వద్దకు అందువలన
వింశతి ముఖాలు వారి వద్దకు వెళ్ళి యీ వృత్తాంతం చెప్పిరి అందువలన
ముఖాలు విరాట్ [illegible] స్వరూపం పైకి చెప్పినది ప్రసన్న భూమి
లక్ష్మి మొదటి మొగసాల [illegible] నందున అప్పుడు సముద్రం నుండి
ఆ సముద్ర మధ్యమందు పరబ్రహ్మ పీఠం ఆ పరబ్రహ్మ పీఠము
మీద శ్రీ చక్ర నగరం ఆ శ్రీ చక్ర నగర మధ్యమందు అనంత శాస్త్రం అనంతగా
వేదం అనంత పురాణం అనంత ఆగమం అది కాక మహా ప్రాకారం
గా ఉన్నది ఆ ప్రాకారం గోత్రం [illegible] మంచి [illegible]
సకలం అని విష్ణు మొదలు [illegible] అగగా స్వామి మంత్రములు
కొండ [illegible] చెప్పిరి అందువలన [illegible] పంక్తి
అని [illegible] స్వామి పోయి ఆ [illegible] జగాం
పోయి స్వామికి [illegible] మంత్ర [illegible]
[illegible] నది [illegible]
మొదలు [illegible] సదాశివ [illegible]
[illegible] అప్పుడు [illegible] కైలాస [illegible]
అనే [illegible] కైలాసం [illegible]
నవ [illegible] సంవత్సరాలు [illegible]

కనుక ఇక్కడ పుండరీకాక్షుని వంటి వెన్న బ్రహ్మహత్య పట్టినాడు వచ్చి ఉన్నాడు వనమున్న
రాజు మంగళని శప్పబడినారు మునవై మోదనం చేసుకొనినారు చూస్తున్నారు
నవారెరుంగక పోగొట్టుకొన్న తెలిసి అనేక కన్నెలు ఉండెను వారిని చూచి
ఇప్పుడు బ్రహ్మహత్య తొలగునట్లు చేసెదను ఎన్నిదినములు ఉంటివో
నిత్యం ఇక్కడ అగస్త్యుల వద్ద ఉండి తెలిసి ఏ తన్నెక్కుమిన్ను చేసు
కొంటివనని ఇచ్చి బ్రహ్మహత్య ఆకన్నె కనుకొని వినుచూచెను
తెలిపెనని అడిగెను ఇప్పుడు బ్రహ్మహత్యను అన్ని వృత్తాంతములు ప్రమాణముగా
నన్ను భరించు లేవు అని చెప్పెను ఇప్పుడు మీరు తెలిపినాను అనేక కన్నెలను
అగస్త్యుల వద్ద ఉండి తెలుసుకొనినారు ఉండి ఆ పాదగ స్పర్శ వలన
పృథ్విలో ఉండి ఇప్పుడు పరిపూర్ణము పొందిన పాపము చేసు కొన్నాను అంతా
ము సంపూర్తి అయితే పాపము చేసుకొంటిని తెలిసి తన్ను తెచ్చెను
అగస్త్యులు అందరు ము సంపూర్ణము ఇచ్చెను పాపము చేసి తానెను.

కొన్ని దినములు తెన్ను అగస్త్యులు వారికి తెలియ
చేసిన తన భార్య లోపాముద్ర తెలిపెనని కన్నెను నానాపుణ్య మొదలైన వృత్తాన్ని
మొదలై ఈ జనులు చేసుకొన్న తెలిసిన పాపము నాశనం చేసుకొను పుణ్యము
ఘటించి శివుని ఆజ్ఞను చెప్పెను ఈ ప్రకారము ఈశ్వరుని ప్రవే
శించిన ఆఘుణం మొదలు మనుష్యుల అగస్త్యులు బాలుల కొరకు వచ్చిన
త్రినేత్రుని వనమందు వరము ఇచ్చి పంచజప మొదలు చూచినారు.
కొండ పర్వతము సమీపము గంగా తీర్థము బిల్వవనం మొదలు తీర్థము వాండ్లు
బాలి క్షేత్రము మహిమలు చెప్పుచుండెను ఇప్పుడు దేవతలు మొదలు
వచ్చినారు రాత్రి వేళ కొండపై చెప్పిన పూజలు చేసి మంత్రము
తెలిసి పట్టణం పొంగారి ప్రకాశించినారు ఇప్పుడు దేవతలు మొదలు
వారందరు సంతోషించినారు అని శపించెను ఇప్పుడు అగస్త్య
మహాముని తెరచి పాపము తొలగి కొనినారు నందనవనము లోపల

అతెంత్రాన్ని ఉండగా అతెంత్రుడు చెప్పినది మొన్నదినాల పెయ్యాట
అగస్త్యుల వెలిజా అనేకస్త్రీకిను త్రిమూర్తులు బాలవనలయ్యే పూజచేసు
కున్న విస్తారం స్థానదియాపురా గా వుండ్ల తపస్సు తపస్సు వింహం చేసుకొని
ఆతన తపస్సు యెక్కువ ఘోటంలో పూర్ణ్యకుల ఆదులు ఉంయావంధరనలుండ్లా
త్రిబల్లో ఆదులపుడు నేసు వాయువ్యరూపం తామ్రవర్ణ ఆఘుటముండ్లా
దిక్కులతూ శాపవిమోచనం ఆ వెలిజా అనేకన్న తన దివ్యాలతోంగా
విమోచనం చెస్తానని చెప్పివుండిరి గన్క ఆండ్ల మొదట దేవరాజువాయు
స్వరూపంగా ఆ అగస్త్యులవుండి వృత్తాంతం పటుండ్ల నిఘనజలది
మోచనాన్ని ప్రయత్నంద్దె అగస్త్యుల ఆవాయు సాంఘ్యం గాద్దిని
తెయిరి అప్పుడు ఆ వెలిజా అనేకన్నత రూపంగా వుండ్నది ఆఘటముండ్లా
వుండ్నీనగనుక రెండవ బ్రహ్మ వత్స ఖారారము వుండ్లి ఆగన్క వెలిజా
బయలుదేరి అంత్రరత్న ఖంగ్గాం మొత్త మూరంరా వచ్చి సంహ్యారధాతులు
వచ్చితె వచ్చెను.

రెండవ సంహ్యారుబాకు పుత్రసంతానం మొరకుత
పస్సు చెసినప్పుడు మొన్నదినాలు కొన్ని వెలిజా అనేకన్నతనము పత్రిక
గావుంట్టున్నది అని చెప్పి వుండ్లారి త్రిమూర్తులుం కల్లా ఆ సంహ్యారధ
తెలుగువచ్చితే వ్రైజ తన్నత రూపంలుగా ఆరాజువల్లే వచ్చి తెలిజా
అనే తన్నత మూర్తులు దెనగన్క సంహ్యారధాతాళాజుసింజా అతెసు
తెలిపి - బమిన తు పుత్రిక సంతానం లేదు అని వారం తప్పే తపస్సుంచాధ్ర
త్రయమే కొన్ని దినాలు వుంచుతానని రత్నాడ నటురా బవాలు వెడలిము
హాబియుఘలు తపస్సు చేస్తూ వుండిరి వారుయెల్లా పుత్ర సంతానం మొ
రకు తపస్సు చెసిరి గన్క వారి తపస్సు వెలిజా అనేన దిరూపతమగా వుండె
తన్నె తపోబంతే కొన్ని దినాలు తన్నెకగా వుండి తొలిగిపుట్టిన త్రిమూర్తుల
అంతరంగములు చెశిలుండ్లి గన్క ముఖాబు ఫలవత్వ మున్న వచ్చును

వెలిశా అనేకనేకతకనేకయాగంబ్లావభెను అప్పుడు ఖాయాఫలయాయా
కన్నతెలుగునామతెరగాంచెశితాంవెలిఅనెనాంవుక్షేయంతల్లావెశిచెప్పె
దినములు అక్కడయాగంబ్లాభృంక్షి అక్కడనుయ్యబావులు తెలియావచ్చే
లముప్పున గాలి శ్రీరంగ్లా ఏబ్బగారయంచ్చి వృంక్షి అక్కడ ఋషీశ్వరుల
వల్లప్పాశి తెలిఅయుపింప్పారు శ్రీరంగపటంయు బ్రహ్మంచకాంవెలిగాపాది
అక్కడ నూంభృ మొప్పకగా అంత్రయాగం బ్లా ఋయ్యి అనె బాళీతెప
పు చెరుంవంచ్చగా అమనివచ్చెవ నైకయాయమో అంత్యాయుబ్లాపంచ్చె
ను యట్ల వృంక్షగా చెంగళరాయంది శ్రాతిపతి అయ్యగారు పాలుచెంగళ
రాజు రాయలు యారాంవెలి అంత్రి ఏకంబ్లా వృత్తివలంటి వృత్తాంతము
గాను తెని పిల్చిబ్బనంచ్చవేల్లులల్లు మొన్నయారు యగెదిబానవెనతఅమెరాక్షిత
ఋషీ వృత్తినారయాయారుళితయుక్షి వాంధిపతిఅయ్యతుపాలుచెంగళ
2 కొడలు తు భాగాపాలు చెంగల దలరాయలు వ్రాట మాగనరావి వ్యాపారమైన
ప్పుడు యారాయె యలంక్షి నేబుటిక్షి వచ్చితివాబ్బుఅంబరాబు బ్లాదైభాగాల
భలిప్పాముచతరులయురాలు చెలిశినరాలెలారామూలారామూశినెయదాబ్బ
మొదటిమూలకరాజుఅపరిఅగన్నారు

ఇప్పుడు యారామొయుండతబులుత్తి చెప్పినవిరాయా
లంటలుబ్బాటపత్రాం వెలిరాజులయ్య పృటప తెచ్చయారాగవరాగం బ్లాభాగలు
బ్లా యుటవిశిన ఋషీ శ్వరులు పృటవి తెప్పియారు బలవంచ్చ ప్రవేశించిలియా
రాపెలి తూపుగనవానికి పచ్చది అని చెప్పిరిగనుట్టు అప్పుడు రాజులయ్యమా
చరంచెరాధపతి అలవంచ్చ ప్రవేశించు చెప్పితృత్యాత్రదాయను
అప్పుడు మొలివరంచె యాశ్వరుని మొమూడాపుంచెయంట్రప్రదానులు
తొలుదలయ్య రాయలు ఆచెంరుంటనే బాబు పై తెలినాయారురాయలు ఋషీ
శ్వరులుఅగన్నుయొచె ప్రవేశించుపచ్చునూ రాజాప్పతెశిన్సరాబ్బాభాగాస్తాం
చెలారాలు గన్నరాయలంటి వృంచె యులయమొ పొంపక తెచ్చెరల్లావచ్చి వారల

కాంగాను ద్వైతె శింప్పవలెనని హింతోపదేశం చెశినంన్ను నల మొదలంద
తెబాయి ఫిల్లాబిలుల్లు పెడెను ఆప్పుడు బంకెలనక్కి మొరాబెనాలు తెచ్చూం
నాన్నినూరు మొంజనాల హెందాగ తొంబట్ట వుత్పత్తి అయితూప్ప।
గా వచ్చెను వెంరంపత బయిష్టె బిలం ప్రవేశించెటప్పుడు హింతంన్నలా
చ్చాంన్ను హింతంన్నా వాంచ్చాం హింత్తోహింతా నైరత తొభాష్ం వ్యాం మొదలంద
మొభాంమకతెంల బిక్షార హింతోంప దెశెన బిలం ప్రవిష్టాత్రి। అని పెద్దలు గొప్పల్లు
వారు చెప్పిన శ్లోకాలు ఆ బిలం లో కావెరి పుట్టుంద్దనంన్ను న స్థళం
తిరువళ్ళూర్ ఆనిస్థళం అయెను. ఆ విస్తిర్నం త్తో కావేరి బయలు దెరిన
చ్చెటప్పుడు ప్రవాహ త్తో ఏ క్షేత్రమంన్ను స్నానాలు వలెనని
ప్రుజ చెసిని ఆవ్వారణ్యాలు వ్యాజనసెశ్వరుడి ప్రు.
ఆ ప్రుజ చెసి తిరువరంగ్గల కూడి లో శ్వేతవన శ్రాధ్ద వాశ్వరవిణ్ణ
ఆగోశ్వరుడు ప్రుజ చెసి కుంభకోణం లో కుంభెశ్వరులు వెలసిన
అన్ని గ్రామ క్షేత్రాల మరి బాంత ప్రుజ చెసి తిరువాడుతురై రఘునాథుడు
శ్వరులం ప్రుజ చెసి మత్తెలం పాశ్వాతి విరూపస్థళం మంన్ను తుమ్మలా
తుమూకేశ్వరి సహాయం శ్వరులు దుబాంతప్రుజ చెసి రామాయణంల
మాయూరనాంథుడు ఆనవి నాధుని వ్యాయి ప్రుసాగ మయూశ్వరుడు ప్రుజ చెసి
వెమారణ్యంమంన్ను యీ శ్వరుడి ప్రుజ చెసి భాయమువనమంన్ను గంగా
మయూరంతంన్నది శఖం సాక్షి శ్వరుడు ప్రుసాద్రగాంగుణూ కొవెరి కొంన్ను
బయలుదెరాంభ దేశమంన్ను పుట్టి నదులు దారుల వెడుల్లుంన్ననాలా
లామాటనిదివింన్ని వెంకత్రవాహంగా ప సముద్రగాంగు నికావెడుమల్లయీ
తెశమంతా మొతెప్రహంగ్గొత్తంక్లెను.
ఆముదు బెంళళకూపుంగ మంద్దై పాంభ ప్రతిఅంన్ను
వొభి వళుగ్గ దులెని వాంలు కావెరి తీరమంన్నునడమునడమకావెరిం
నా కావెరి తు ప్రూలంన్ను సకలసస్థాయి బుసలింప వతెసనింన్నల కావెరి తీర

మంద్రబోయిని ఉన్న ప్రఖ్యాతిగా పరిణిత వదివెనవిద్యయా పాప్యమును
లభి కారి ఉండినా పెరు ప్రబలవంతెనని తెలియచేయురు శివరాత్రివేడుక
సున్నితముగా మొక్కుబడులు తెనుగు దైవాలయ హుండి పాపములు తీరు
పరమేశ్వరుని అక్కడ ఉన్నది మిట్ట యిగా ఉండే కావేరి ప్రవాహాలతో
ఉన్నదనంబు వాళి వారు గడు ఉప్పుడు యీ బోధ మంచి పాప ఫలముల
మొర లయ్యగా దండాలతో నుడి వాల్లు వద్ద పంచ్చుతాం హా వేంకట
వెళి ఆకట్టు కొంచ్చి మెప్పు వాహము తెల్లవారు సమయమునకే వచ్చి గుడి
మెట్ట ప్రవాహము తో వెలిసిన తెళ్ళి వెళి గాయితా విగ్రహాలు వేలు తళ్ళ
చెళి ఆకా వెలి ప్రవాహం తో త్రిపాన ఉత్తర హుండా మహాత్మ్య తేరంపు
ఈశ్వర దేవుండా ఉపకారం సహాయం ఉండి కొండ పంచ్చి వినిపించినందున బో
ళ దేవుడని పేరు తెగినది అంద వల్ల తెరువుల్ల మొక్కుబడులని పేరు
వల్ల బోళ మండపం అని పేరు తెచ్చెను.

పేనూరు మహాత్మ్యం

పూర్వం యజ్ఞపురమందు మైత్రేయ యాగస్థలమందు
కామధేనువునకు గోరూపంబున వెలసిన విశ్వామిత్రులు గౌతములవల్ల
యజ్ఞశాలయందు గోరూపంబై యిట్టి స్వయంభువనం అవనమందు
ప్రతిష్ఠ యిచ్చి పూజించవనమందు యీ కామధేనువు గోరూపంగా
యావనమందు ప్రత్యక్షమైన. యీ లింగ మహాత్మ్యము తపస్సు చేసి తన స్వరం
త్రేతాయుగమున పూజ చేస్తూ ఉండి మొక్కులు చెల్లించినట్లు యీ
శంకరుడు ప్రత్యక్షమై యాగమునకు సంతోషించి యిచ్చినందున
సాక్షాత్ విశ్వామిత్రుల యాగము ఉపకారార్థం వారి యాగఫలం
యనుగ్రహించు తనకు వరము ప్రసాదం వల్ల వెలసిన దేవుడు

గనుక స్వామి అనుగ్రహం చాతనూ కేరళదేశంలో పరశురాముని చేత నిర్మింపబడ్డ
గానే శాంతమైనట్టి రూపం ధరించి అప్పుడప్పుడు తీర్థయాత్రార్థం శబరిగిరికి
పోతు వచ్చెను. మొన్నటి నాలుగైదు దేవతలు మనుష్యులు అసురులు సమూహాలు
శ్రీం భజనప్పుడు దేవతలు జగత్తును వచ్చు ఉండుట వల్ల అసురులు ఉన్నట్లుగా
వేగంగా తపించిన దేవ బ్రాహ్మణుల వారి వద్ద పూజలు మొదలు ప్రవేశం వల్ల మాకు
అపజయం వస్తూనే వుంది జయించుట వరం లేదని చెప్పి అప్పుడు
శుక్రాచార్యులు అసురులకు అధర్వణ వేదం ప్రవేశం చేసి అప్పుడు
తెలుగా అసురులు దేవతల మాయ కాన పెద్ద ధర్మకావ్యం
ప్రవేశ మంత్రం వల్ల యుద్ధం చేసి గనుక దేవతలు ఓడి పోవుచుండగా
తపించి చిన్న బాలుండు బ్రాహ్మణ రూపంగా బ్రాహ్మణుడై వచ్చి నంతలో
శ్రీ దేవతలు అందరూ అపజయం పొందుతుండగా బ్రాహ్మణులు చెంత
వచ్చి భాగవత పెద్ద బాలుని ప్రసన్నం పొంది అప్పుడు దయా కారుణ్య
సూచిగా దేవతల మాయ తొలగిపోయి నంతలో తెలిసి శత్రువులు యుద్ధం
నాలుగు దినముల వరకు అసురులకు దేవతలకు యుద్ధం జరుగుచుండగా
నిజ రూపము అతని మహిమ వింటూ పెద్ద అసురులు అక్కడ సుప్తులైరి అసుర
సైన్యము అయినట్టులని శ్రీ అనుగ్రహం వల్ల శబరి తీర్థం అని పేరు అయినట్టి
విశ్వాసము వల్ల వారు స్వామిని ప్రార్థన చేసి వారు చెప్పెను
అని చెప్పిన కొద్దిపాటి మాటలు విని దేవతలు అందరు యుద్ధము
వదలి స్వామి దర్శనం చేసి శబరి తీర్థం చూస్తూ వచ్చి మా క్షేత్రాలు
క్షేత్ర దేవతలు ప్రత్యక్షమై గొప్ప కొండ అని ప్రార్థన చేస్తూ మొన్నటి
నుంచి వారు సంచరిస్తూ వుంటారు.

అప్పుడు స్వామి యొక్క అనుగ్రహం చాతనూ
స్వామి మొదటి ప్రతిష్ఠ చేసిన భగవంతుని బలం వల్ల దక్షిణ
పత్రి వెళ్ళి ఆ శక్తి గలవారి తండ్రి బాల పెద్ద బాలుని పెంచి పట్టి

[illegible] తన [illegible]
[illegible] దేవతలు [illegible] దేవతలు [illegible] వారి
వారి [illegible] దేవతలు [illegible]
[illegible]
[illegible] దేవతలు [illegible]
[illegible]
[illegible] తిరుగా [illegible]

త్రేతాయుగమందు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
తన [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

శాపానంతరము బాలుడై తెల్సి సర్వాలు ప్రత్యక్షమైన తమను గూర్చి వినగనే తల్లి
దండ్రులు గతులందు శ్రీరాములు పాద యుగ్మాభాతుర నా పవిత్రో చనం
అవుతుంది [illegible] వస్తూ పుంక్త గాయములు [illegible]
చైత పాడు తప్పు పట్టుకొని శతానంతరము బుద్ధి వచ్చి [illegible]
మొక్క [illegible] బాలు [illegible] ముక్తాత్మ బాల [illegible]
రాము తనశరీరము [illegible] హరం [illegible] ప్రాణ [illegible] ప్రసాద
యుద్ధము [illegible] తప్పు [illegible] వున్న [illegible]
గలవు [illegible] వారు [illegible]
తీర్థ రామావతారము [illegible] లంకేశ్వరుడు [illegible]
పై [illegible] పుండు [illegible] పరగ్రామై [illegible] నుగ [illegible] వుదు
మన తండ్రి [illegible] పోయి [illegible] జంతువు [illegible]
ఉన్నట్టి [illegible] వుందని మన [illegible] చేసుకుని వస్తూ
[illegible] రఘు [illegible] [illegible]
[illegible] వుండె [illegible] ప్రాణం [illegible] ధనము [illegible]
ప్రత్యక్షంగా వస్తూ [illegible] వున్న [illegible]
[illegible] బాలుని [illegible] పుండు [illegible]
స్వామి [illegible] కానం [illegible].

[illegible] ప్రత్యక్షమైనప్పుడు
[illegible] ఎంతో [illegible]
[illegible] శ్రీరాముల [illegible] వరం [illegible]
[illegible] చెయ్యి [illegible]
నదు [illegible] మోక్షం [illegible]
[illegible] ప్రకారం [illegible]
[illegible] చెప్పెను.

ద్వాపర యుగమందు యోగేశ్వరుడు బ్రహ్మదేవునకు [illegible] గంగ
లో యోగి ఒకప్పుడు ఇచ్చిన వరము వల్ల పార్వతీదేవి [illegible] యోగీశ్వరుడు
అనిన్ని బ్రహ్మ అన్ని పంచ శిరస్సులు [illegible] యోగేశ్వరుని [illegible]
యోగేశ్వరుని [illegible] చెప్పెను [illegible] యోగేశ్వరుడు [illegible] శిరస్సులు
మునకు [illegible] బ్రహ్మ [illegible] పంచ శిరస్సు [illegible]
బ్రహ్మ [illegible] బ్రహ్మ [illegible] శిరస్సు తీసివేసెను [illegible] బ్రహ్మ
వలన [illegible] వెలసిన [illegible]
[illegible] యోగేశ్వరుని వద్ద [illegible]
[illegible] బ్రహ్మ [illegible]
[illegible]
దక్షిణ దిశ చెరగొండస్వామి అంటారు.

సూర్యుని భార్య సంజ్ఞ అనుమానంగా [illegible]
[illegible] సంజ్ఞ [illegible]
[illegible] సూర్యుడు [illegible] చేసెను [illegible]
[illegible] అనుగ్రహం [illegible]
[illegible]
యోగేశ్వరుని [illegible]
[illegible] వరం [illegible] తపస్సు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] అనుగ్రహం [illegible]
[illegible]

[illegible]